

Silčiau, gali lyti.
Saulė teka 4:52, leidžiasi 6:44

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
EAYmarket 1-8100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Balandžio-April 28 d., 1972 m.

Kaina 15c

101

BRANDTO VYRIAUSYBĖ BONOJE IŠSILAIKĖ

AMERIKA REIKALAUJA, KAD HANOJUS SUSTABDYTŲ PUOLIMUS P. VIETNAME

WASHINGTONAS. — Prezidento Nixono kalba trečiadienį vakare vėl pabrėžė jo ligšiolinę politiką — padėti Pietų Vietnamui stiprinti jėgas, kad jis pats galėtų gintis nuo komunistų puolimų iš šiaurės. Kartu Amerikos jėgos Vietname bus toliau mažinamos, iki liepos 1 d. paliekant Vietnamui 49,000 kareivių. Iki to laiko prezidentas pažadėjo išvežti dar 20,000. Prezidentas pareiškė, kad Amerika tęs savo aviacijos ir laivyno atakas šiaurės Vietname, iki jis sustabdytų savo ofensyvą Pietų Vietname. Prezidentas pareiškė viltį, kurią sustiprina ir generolo Abrams apskaičiavimai, kad P. Vietnamas, padedamas Amerikos aviacijos, atsilaikys ir neleis komunistams užimti viso Pietų Vietnamo.

Prezidento kalba buvo nenuolaidi ir kieta. Jis pakartojo, kad Amerika negali būti nugalėta Vietname, nes toks komunistų laimėjimas tik padrasintų įvairius puolimus kitose pasaulio dalyse. Amerika negali atiduoti savo sąjungininkų komunistui, kurio gyventojai nenori.

Prezidentas atmetė komunistų reikalavimą sustabdyti šiaurės Vietnamo puolimus iš oro už komunistų sutikimą grįžti prie derybų stalo. „Jie Ameriką šiuo pasiūlymu kartą jau apgauso 1968 m. ir mes daugiau nesileisime apgaunami“, pareiškė prezidentas.

Prezidentas ragino amerikiečius būti šaltai ir nenukrypti nuo vienos linijos, nes, kas laimėta per eilę metų, galima prarasti per kelias savaites. Komunistų viena viltis yra laimėti Amerikos Kongrese ir gyventojų tarpe tai, ko jie negalėjo laimėti Pietų Vietname.

Paryžiaus taikos derybose Amerikos ambasadorius Porter pareikalavo, kad Hanojus sustabdytų savo invaziją P. Vietname ir pažadėjo už tai sumažinti Amerikos atkirtį šiaurėje. Jei komunistai atsisakys svarstyti invazijos klausimą, Amerika vėl pasitrauks iš derybų, išpėjo ambasadorius. Pasaulis nori išgirsti, kaip jūs suderinate savo pareiškimus apie gerą valią ir taikos troškimus su savo masine invazija per demilitaruotą zoną? — kalbėjo Porteris.

Politiniai stebėtojai neabejoja, kad Amerikos sugrįžimas į taikos derybas kilo Maskvai spaudžiant. Brežnevas ilgą laiką praleido su Kissingeriu ir, gal būt, pažadėjo paspausti Hanojus.

Senų priešų taikos derybos

MURREE. — Pakistane vykstančios Pakistano-Indijos derybų dėl atėities santykių, kaip skelbia komunikatas, vyksta nuosirdžioje atmosferoje. Bandoma surašyti visus klausimus, kuriuos svarstys Pakistano prezidentas su Indijos premjere Gandhi.

Kaip praneša Pakistano delegacijos dalyviai, Pakistanas siūlo paeiliui spręsti visus praktiškus klausimus, o Indija siūlanti ruošti ilgalaikę taiką, pasirašant nepuolimo sutartį, po kurios pasirašymo, daug šiltesnėje atmosferoje būtų galima išspręsti trumpalaikes problemas.

Yra klausimų, kurių tos dvi valstybės vienos negali išspręsti be Bengalijos vyriausybės atstovų. Bengalija reikalauja teisės bausti pakistaniečius karo nusikaltėlius, kurie išžudė daug bengalų. Pakistaniečius belaisvų stovyklose laiko Indija, jau pažadėjusi reikalaujamus karius išduoti Bengalijai ir jos teis-

IŠ VISO PASAULIO

SPRINGFIELDAS. — Illinois seimas, jo senato teisingumo komitetas, atmetė pasiūlymą leisti perdavinėti alų ir vyną jaunuoliams nuo 18 metų. Atstovų rūmai pritarė projektui įvesti Illinois valstijoje viešą loteriją, kuri duotų valstijai apie 100 mil. dol. pelno. Jau šešios valstijos rytuose turi valstybines loterijas, kurios turi gerą pasisekimą žmonių tarpe.

KUALA LUMPUR. — Malajijoje važinėjęs Pasaulinės Sachmatų federacijos pirmininkas pasiskelbė, kad Puerto Rico pasisiūlė suorganizuoti sachmatų varžybas tarp čempiono Spasskio ir amerikiečio Fischerio. Belgradui, Jugoslavijoje, atsisakius organizuoti šias varžybas, nėra kur laukti 12 pirmųjų partijų. Pirmininkas dr. Euwe pareiškė, kad federacija svarstys Puerto Rico pasiūlymą, jei nebus surasta kita vieta — Europoje.

SAN ANTONIO. — Buvęs prezidentas Johnsonas, kuris gavo širdies ataką balandžio 7 d., buvo išleistas iš ligoninės ir namus, kur jis dar turės gydytis. BELFASTAS. — Dar 10 vyrų, kurie buvo be teismo laikomi koncentracijos stovyklose 8. Airijoje, buvo išleisti. Iki šiol britų valdžia iš kalėjimų paleido 143 airius, įtariamus slapto ai-rių armijos veikėjus.

Venecueloje apie Lietuvą

Caracas mieste, Venecueloje leidžiamas katalikų laikraštis „La Religion“ balandžio 6 d. laidoje įdėjo platų straipsnį „Mas-kvos vykdoma antireliginė kampanija“. Laikraštis apžvelgė Lietuvos 17,000 katalikų protesto raštą, palietė padėtį Lietuvoje, be to, dar priminė rašytojo A. Solženicino pasisakymą dėl Rusijos stačiatikių ir tai, kad Maskvoje veikianti tik viena sinagoga.

„El Universal“, Caracas, Venecuelos dienraštis š. m. kovo 8 d. John Hasker straipsnyje nušvietė Sovietų Rusijoje pastebiamą gyventojų pasipriešinimą režimui. Laikraštis pažymėjo, kad komunistų politinis persekiojimas pirmoje eilėje pasireiškęs Lietuvoje ir Ukrainoje. Straipsnio autorius laikraščiu rašė iš Londono. (E)

mams. Pakistanas nepritaria karių teismui, nors prezidentas Bhutto pareiškė, kad jis nesipriešintų mažo skaičiaus „pamėtusių galvas“ karininkų teismui.

Abiejų valstybių-Indijos ir Pakistano vyriausybės tikisi, kad 25 metus užtrukę konfliktai ir įtemptai pagaliau pasibaigs.

Siaurės Airijos jaunimas, šiuo atveju — protestantai, išreiškia savo lojalumą Britanijai vėliavomis ir įvairiais protestantų ženklais.

KONTUMO MIESTAS RUOŠIASI GINTIS

Komunistai prarado 145 tankus

SAIGONAS. — Šiaurės Vietnamo jėgos vėl atnaujino puolimus šiaurinėje P. Vietnamo provincijoje, kur tankai ir artilerija apšaudė Quang Tri miestą, esantį 19 mylių nuo demilitarizuotos zonos. Keturi Hanojaus karo laivai bandė pulti kreiserį „Oklahoma“ ir du JAV naikintuvus. Trys komunistų greitiniai buvo nuskandinti ir vienas sunkiai sužalotas. Amerikos laivai nebuvo paliesti. Prie Quang Tri vietnamiečiai sunaikino 8 Hanojaus tankus.

Praėjusią savaitę P. Vietnamo žuvo 12 amerikiečių ir 73 buvo sužeisti, o aštuoni dingę. Vietnamiečių žuvo 1,149 ir 3,476 buvo sužeisti. Komunistai neteko 4,890 kareivių.

Amerikos aviacija vakar Pietų Vietname turėjo 461 atakos antskrydį. Centrinėje P. Vietnamo dalyje priešas gresia Kontumo miestui, kurio gynybai ruošiasi 20 Saigono batalionų. Kareiviams išduodami prieštankiniai ginklai, kasami apkasai ir bunkeriai. Kartais šį kurortinį, gražų miestą apšaudo komunistų raketos. Kontumas yra provincijos sostinė, montagnardų genties — kalniečių centras. Nemažai, kad širdies ataką gavo ir buvo išvežtas į Saigoną generolas Ngo Dzu, karinės apygardos viršininkas, vienas gabiausių Saigono generolų. Jis gavo širdies smūgį nuo pervargimo. Amerikietis karinis patarėjas gen. George Wear irgi buvo tiek pervargęs, kad apalpo ir buvo išvežtas ligoninėn. Kontumo gynybai vadovauti paskirtas parašutinin- kų divizionų vadas gen. Dong.

Kai kurie amerikiečiai patarėjai sako, kad dabar yra geriau organizuoti gynybą, kada nebe-reikia ginti įvairių karinių stovyklų, toli viena nuo kitos iš-mėtytų. Jas buvo labai sunku ap-rūpinti maistu ar amunicija, sunku buvo išgabenti sužeistuosius.

Kaip daug sovietai yra Hano- jui davę ginklų, matosi ir iš ne- mažo tankų skaičiaus, kuriuos Hanojus sugebėjo atsistiegti į pie- tus. Pernai Strateginių Studi- jų institutas buvo apskaičiavęs, kad Hanojus turi 175 tankus. Siemet per 5 savaites priešas Pietų Vietname prarado jau 145 tankus. Pietų Vietnamo vyriausybė moka kareiviams už kiek- vieną sunaikintą priešų tanką 20,000 piastų. Didžiausias he- rojus šiose kovose buvo aviaci-

Italų darbininkai sustabdė streikus

ROMA. — Italijos gyventojai negali atsidžiaugti netikėta taika darbo fronte. Po kelerių metų nesibaigiančių darbininkų streikų ir iš jų kylančių nepa- togamų, staiga visi italai dirba. Trys didžiosios darbininkų fe- deracijos: komunistų, katalikų ir socialdemokratų paskelbė pa- liaubas darbininkų konfliktuose su darbdaviais. Tos paliaubos tęsis iki rinkimų, kurie įvyksta gegužės 7 ir 8 d.

Praėjusiais metais Italijoje buvo tiek daug streikų, kad ekon- omika neparodė jokio augimo. Streikavo mokytojai, šiukslių iš- vežėjai, aerodromų darbininkai, paštininkai, geležinkelio ir auto- busų darbininkai, net gydytojai.

Darbo federacijos neslepia, kad šios paliaubos yra tik laikini- os. Visuomenės pasipiktinimas streikais yra toks didelis, kad nenorima pakenkti įvairių parti- jų kandidatams ateinančiuose rinkimuose.

jos kapitonas Tran Vinh, kuris vienas iš oro sunaikino 21 komu- nistų tanką. Jis žuvo fronte.

Amerikos karininkai nekartą nusistebėjo, kaip toks gabus strategas, Hanojaus generolas Giap, atsituoję frontą tankus ir jų tiek daug naudoja mušiuose, kur jis neturi persvaros ore. Komunistai, kaip pripažįsta tan- kų specialistai, nemoka tankų naudoti. Dažnai jie puola pozici- jas po keturis ar šešis, atvirais bokštais, nakties tamsoje. Pas- tankus neseka pėstininkai. Tankų vairuotojai darą daug klaidų, kurios leidžia pietų viet- namiečiams tankus po vieną su- sprogdyti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Vakar, 1:44 val. po pietų Ramajame vandenyne laimin- gai nusileido Apollo 16 astronau- tai. Nusileidimas įvyko numa- tytoje vietoje. Astronautai dvi- naktis praleis lėktuvnešyje „Ti- conderoga“, o paskui skris į Ha- vajus. Trys parašutai buvo iš- traukti iš vandens, nes norima patikrinti, kodėl ankstyvesnėje kelionėje vienas parašutis ne- išsiskleidė.

◆ Senatorius Muskis vakar jau paskelbė, kad jis pasitrau- kia iš pirminių rinkimų, tačiau pabrėžė, kad jis ir toliau lieka kandidatas į prezidentus.

◆ Komunistai didelėmis jėgo- mis puolė šiaurėje Quang Tri, apšaudydami pilną civilių pa- bėgėlių miestą fragmentacijos svidiniais. Civilių tarpe daug aukų. Mieste yra apsupti ir 79 amerikiečiai kariniai patarėjai. Baltieji Rūmai pasmerkė šį puo- limą, kuris pradėtas tuo pačiu laiku, kada Paryžiuje buvo vėl susėsta prie derybų stalo. Dery-bose vėl nebuvo jokios pažangos.

◆ Amerikos karo lėktuvai puolė karinius taikinius 35 my- lios nuo Hanojaus. Š. Vietna- mas skelbia numušęs 6 Ameri- kos lėktuvus.

◆ Komunistinė Kinija duos Maltai 45 milijonus dol. pasko- los be jokių nuosimčių ir sąly- gų, paskelbė Maltos premjeras, kuris neseniai lankėsi Pekine.

◆ Šiaurės Airijos vaikai mė- tydami akmenis į karinį sunkve- žimį, priverė jį išsisukti iš ke- lio. Vienas britų kareivis žuvo, kitas sunkiai sužeistas.

◆ Egiptas paskelbė, kad Egi-pte, Sirijoje ir Libijoje bus statomi kariniai lėktuvai, su sovietų ir kai kurių Vakarų valstybių pa- galba.

◆ Japonijoje 48 val. streiką paskelbė geležinkeliečiai, reika- laudami didesnių algų.

KUALA LUMPUR. — Malai- zijos jaunimo klubų federacija paskelbė planą viešai sudeginti valdžios konfiskuotus narkoti- kus ir komunistinę literatūrą. Klubai veda didelę kampaniją prieš nusikaltimus, komunizmą ir narkotikus.

BONOS OPOZICIJAI TRŪKO 2 BALSŲ

Brandto pzdėtis vis dar labai sunki

BONA. — Vakarų Vokietijos vyriausybė, sudaryta iš social- demokratų ir laisvųjų demokratų, išsilaikė nenuversta, kai opo- zicijos nepasitikėjimo klausimas parlamente gavo tik 247 balsus, o reikėjo gauti, mažiausiai, 249. Nors kancleris Brandtas liko ne- pakeistas, jo dauguma parlamento žemuose rūmuose — bundes- tage vėl sumažėjo, nes pas krikščionis demokratų perbėgo dar vienas laisvųjų demokratų atstovas Knut von Kuehlmann-Stam, kuris jau seniai abejojo dėl vyriausybės politikos. Dabar bun- destage vyriausybės partijos turi 248 atstovus ir opozicija irgi — 248.

Senatorius Percy neremia Fulbrighto

Sen. Charles Percy pranešė Alto pirmininkui Dr. Kaziui Bo- beliui, kad senato užsienio komi- teto posėdyje jis balsavo už pi- niginį paskyrimą Free Europe ra- dijo išlaikymui. Buvo paleistas gandas, kad sen. Percy balsa- vęs už pinigų sulaikymą, bet tai neatitinka tiesai. Sen. Percy pa- sisakęs prieš sen. Fulbright pa- stangas sustabdyti Free Europe žinių siuntimą į komunistų pa- vergtus kraštus ir neremia Ful- brighto politikos. Šiuo reikalu sen. Percy rengiasi pasakyti pla- tesnę kalbą ir išdėstyti savo pa- žiūras dėl žinių ir rusų paverg- tus kraštus.

Gandas, tur būt, kilo todėl, kad sen. Percy balsavo už lėšų sumažinimą JAV Informacijos Agentūrai, kuri išlaiko Voice of America radijo programą. Agentūra paskelbė, kad lėšų su- mažinimo atveju būtų nutrauk- tos radijo programos 24 kalbo- mis, jų tarpe ir lietuvių kalba. Radio Free Europe ir Voice of America yra du skirtingi daly- kai, nors jų darbai panašūs.

Senatorius Muskis žada pasitraukti

WASHINGTONAS. — Sena- torius Edmund Muskis šiandien turėtų paskelbti savo pasitrau- kimą iš kandidatų į presiden- tus. Po kelių pralaimėjimų pir- miniuose rinkimuose, jo patarė- jai ir kampanijos štabo nariai nutarė, kad toliau neapsimoka eikvoti energijos ir lėšų. Sena- torius nutraukė savo numatytą kampaniją Ohio valstijoje, kur pirminiai rinkimai įvyksta atei- nantį antradienį.

Visa eilė demokratų delegatų į konvenciją jau yra pažadėję remti Muskis kandidatūrai demo- kratų partijos konvencijoje. Se- natorius juos visus atleis nuo jų įsipareigojimų. Senatorius, kaip sako jo spaudos sekreto- rius Richard Stewart, bus pasi- rengęs priimti konvencijos no- minacija, jei balsai konvencijo- je pasidalintų taip, kad nė vienas likusių kandidatų negautų dau- gumos. Svarbiausieji demokra- tų kandidatai dabar lieka sen. Humphrey ir sen. McGovern.

New York Times, svarstyda- mas sen. Muskis nepasisekimą, nurodo, kad šiuo metu demokra- tų partijoje yra du stiprūs jė- gos centrai: darbo unijos su di- delėmis lėšomis ir stipriomis or- ganizacijomis, ir liberalų — jau- nuolių — studentų koalicija, su atsidavusiais darbininkais. Dar- bo unijos remia sen. Humphrey, o liberalai remia sen. McGovern. Tuo tarpu sen. Muskis lieka be- ty stiprių grupių paramos, nors demokratų partijos organizaci- jos, senatoriai, gubernatoriai daug kur pasisakė už Muskis, ku-

Nepamirškite, kad sekmadienį, balan- džio 30 dieną, 2:00 val. ryto reikia pasukti laikrodį viena valanda pir- myn dėl dienos šviesos taupymo

ris vienas galėtų vėl suvienyti susiskaldžiusią demokratų par- tiją.

IS ČIKAGOS JŲRŲ ŠAULIŲ VEIKLOS

Saulutei vis aukščiau kopiant ir budinant vietą, Čikagos Jūrų Šauliai Gen. T. Daukanto kuopoje devintą iš eilės kartą iš žiemos veiklos pereina į vasaros sezono veiklą. Nereikia manyti, kad žiemos kartą iš žiemos veiklos pereina į vasaros sezono veiklą. Nereikia manyti, kad žiemos kartą iš žiemos veiklos pereina į vasaros sezono veiklą. Nereikia manyti, kad žiemos kartą iš žiemos veiklos pereina į vasaros sezono veiklą.

MĖNĖJIMAI

8. m. vasario 20 d. uniformuoti kuopos nariai su vėliavomis dalyvavo iškilmingose mišiose Sv. Kryžiaus bažnyčioje.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietis išpūdią okupuojančių Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai iliustruota. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiantys laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė.
— Apie senus laikus.
— Kai atitvėrė ir laumes
— Skrejojo po laukus.
S. Petersonienė

Poetėla ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ir ryškiausi. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemėlapių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI NUKES, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Iliustruota iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Gietrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Simanavičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingą laumę Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietas viršelis, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 5-gos premijota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stancikaitės iliustracijos, 166 psl., kaina 2 dol.

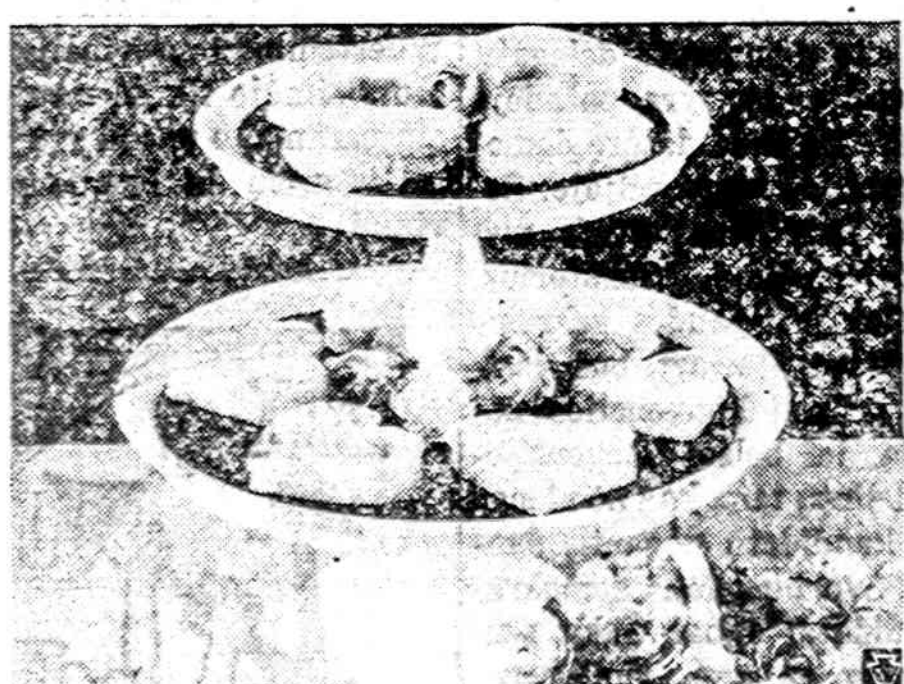
7. Juozas Švaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir ryšių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės Didelio formato, kietas viršelis, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Vaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai iliustruoti padavimais, legendomis ir pasakomis — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais. 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos pratinėti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoja vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodiklis staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Make Sweet Hearts For Sweethearts

Hearts and flowers never go out of style! And when the hearts are dainty sponge cake sandwiches filled with creamy filling, they are sure to be right for any sentimental occasion. To make 12 Sweet Hearts, line the bottom of a 1 (15 1/2 x 10 1/2 x 1 inch) jelly roll pan with waxed paper. Mix your own favorite jelly roll batter and spread it into the pan evenly. Bake as directed. Immediately turn out onto cloth lightly dusted with confectioners sugar. While cake is still warm, cut out 24 hearts using a cookie cutter. Spread Creamy Filling on 12 hearts. Top with 12 hearts. Glaze or dust with confectioners sugar.

Creamy Filling
3 tablespoons sugar 1 cup milk
1 1/2 tablespoons corn starch 1 teaspoon vanilla
1/4 cup heavy cream

Mix sugar and corn starch in double boiler top. Gradually add milk, mixing until smooth. Place over boiling water and cook, stirring constantly, until mixture thickens enough to mound slightly when dropped from spoon. Cover and cook 10 minutes longer, stirring occasionally. Remove from heat. Add vanilla. Chill. Beat with rotary beater until creamy smooth. Whip the cream and fold into chilled filling.

Namų aukštinėje svečių knygoje, kurią užvedė ir kruopščiai prižiūri mūsų senas prietelius J. Bacevičius, iš Naujienų žinomas kaip žvalgas. Po savaitės teko dar dalyvauti Vasario 16 d. šventėje, kurią suruošė Brighton Parko LB, kur uniformuoti jūrų šauliai su vėliava dalyvavo bažnyčioje ir pačiame minėjime. Taip pat kuopos nariai dalyvavo prieš Vėlykas Civic Plaza Čikagoje suorganizuotame proteste, mitinge dėl tikėjimo ir laisvės persekiojimo Lietuvoje.

LAI DOTUVES

8. m. bal. 5 d., po ilgesnio sirgimo pasimirė kuopos narys Antanas Šipelis, kuris kaip tik per paskutinius kuopos rinkimus buvo išrinktas į valdybą ir buvo Revizijos Komisijos pirmininkas. Gimėnams sutikus velionis buvo palaidotas su visomis šauliškėmis apeigomis, už ką iš giminių ir dalyvių gauta nuoširdžių padėkų. Prie karsto, kuris buvo apdengtas tautine vėliava, stovėjo šaulių garbės sargyba ir po maldų įvyko atsisveikinimas, kuriame kalbėjo Liet. Kariuomenės Kūrėjų — Savanorių S-gos C. V. vicepir. L. Balzaras, Ramovėnų Čikagos Skyr. pirm. A. Juškevičius ir velionio ginklo draugas bei kaimynas — K. Petrauskas, o taip pat paskutinis — Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kp. atstovas atsisveikino šaulių vardu. Nors atsisveikinimo vakarą buvo blogas oras ir gatvės buvo užpustytos, vienok daug tautiečių prisirinko į atsisveikinimą ir pačias laidotuves, nes jis buvo ne tik šaulys, bet ir kūrėjas — savanoris bei ramovėnas. Nariai su vėliavomis velionį išlydėjo į Sv. Kazimiero lietuvių kapines amžinam poilsiui, šalia ne taip seniai mirusios jo žmonos. Gen. T. Daukanto Jūrų š. kuopos pirm. j. Š. Bronius Klimavičius pagarbiai sulankstytą tautinę vėliavą nuo karsto perdavė velionio dukterims — p. P. Zernolienėi ir p. B. Makauskienei iš Montrealio, kurios laidotuvių dalyvių pakvietė priešiškams. J. š. kuopos vadovybė dėkinga Čikagos Vytauto didž. šaulių kp. pirm. ir S-gos garbės nariui š. V. Išganaičiui, kad nežūrėtų blogo oro, jis dalyvavo su savo šaulėmis ir šauliais, talkininkaudamas daugantiems garbės sargybų prie karsto bei paties karsto nešimo tarnyboje.

VEL LAIDOTUVES

Laimingai grįžus lėktuvu iš Montrealio jūrų šaulių šventės, sekantį savaitgalį teko vykti į naujas laidotuves, nes su šiuo pasauliu atsiskyrė plačiai lietuvių tarpe žinomas kunigas Benediktas Sugintas, kuris jau nuo seniai priklausė Vytauto Didž. šaulių kuopai Čikagoje. Susitarus su laidojimo komitetu, kurį sudarė p. A. Gulbinskas, J. Jasaitis, p. Dzirvonas ir kt., šios j. š. kuopos uniformuoti nariai dalyvavo atsisveikinime ir laidotuvėse, stovėdami garbės sargyboje ir nešdami karstą. Minios žmonių dalyvavo šio, lyg antrojo kun. Strazdelio laidotuvėse, kas aiškiai parodė, kaip žmonės gerbia tuos, kurie rūpinasi ir gyvena dėl savo žemės, bet ne vien dėl savo gerbūvio, bei airių viršininkų reikalavimų.

VAKARAS

Šį savaitgalį mūsų kuopos šaulės ir šauliai bus vėl labai užimti, nes p. B. Pakšto salėje šeštadienį vakare Čikagos Jūrų šauliai ruošia savo pavasarinį banketą — Plaukiojimo sezono atidarymo balių, kuriame visos narės ir nariai jau seniai ruošiasi. Kadangi bilietai yra iš anksto išparduoti arba rezervuoti, todėl prie durų bilietai be rezervacijų nebus pardavinėjami. Gautas pelnas skiriamas kuopos jachtos išlaikymui ir visuomeninės veiklos paremimui.

KELIONE I MONTREALI

Kiekvienoje veikloje pasitaiko ne tik liūdnų momentų, bet ir džiugusmingų, pakeliančių nuotaiką bei ūpą, ką teko pergyventi sekantį savaitgalį. Mat tolimame Montrealyje, iškūrusi nauja jūrų šaulių kuopa "Neringa" šventino savo vėliavą ir į šią šventę kvietė ir kitas šaulių kuopas. Kadangi Čikagos Jūrų šaulių kuopa yra seniausias jūrų š. dalinys išėmė šaulių S—goje, tad šios kuopos nariai pasirūpė dalyvauti Kanados jūrų šaulių šventėje, sumokant kiekvienam vykstančiam nariui pusę išlaidų iš kp. kasos. Net 7 jūrų šauliai iš Čikagos beveik 2 dienas svečiavosi pas vaivšingus montrealiečius ir visi dalyviai išsivežė geriausius išpūdius. LST C. V-bos vicepir. j. Š. K. Milkovaitis iš Cicero j. š. kuopos buvo pagrindiniu akademine dalies kalbėtoju. o j. Š. M. Vitkus. C. V. narys ir Jūrų š. skyr. vadovas, atvykęs su savo kuopos nariais iš Detroito, pravedė naujos vėliavos įteikimo kuopai apeigas. Šventė buvo išpūdinga, gerai suorganizuota ir praejo su pasisekimu, nors iš brolių šaulių pėstininkų pusės nebuvo parodyta jokio šauliško broliškumo, kadangi iš skaitlingų S. S-gos š. šaulių kuopų iš Montrealio seniausios š. kp. ir bent 3 iš Worcesterio, Mass. dalyvavo iš viso tik keli šauliai.

Rytų Vokietijoje meno parodoje vienas skulptorius ištatė medinę statulą, pavadintą "Angela". Tai Amerikoje teisiama negrė komunizmo Angela Davis, kurią labai išgarsino komunistinių režimų propaganda, esą ji teisiama dėl to, kad komunistai, nemint, kad su jos pirktais ginklais buvo nužudyti keli žmonės.

VEL LAIDOTUVES

Laimingai grįžus lėktuvu iš Montrealio jūrų šaulių šventės, sekantį savaitgalį teko vykti į naujas laidotuves, nes su šiuo pasauliu atsiskyrė plačiai lietuvių tarpe žinomas kunigas Benediktas Sugintas, kuris jau nuo seniai priklausė Vytauto Didž. šaulių kuopai Čikagoje. Susitarus su laidojimo komitetu, kurį sudarė p. A. Gulbinskas, J. Jasaitis, p. Dzirvonas ir kt., šios j. š. kuopos uniformuoti nariai dalyvavo atsisveikinime ir laidotuvėse, stovėdami garbės sargyboje ir nešdami karstą. Minios žmonių dalyvavo šio, lyg antrojo kun. Strazdelio laidotuvėse, kas aiškiai parodė, kaip žmonės gerbia tuos, kurie rūpinasi ir gyvena dėl savo žemės, bet ne vien dėl savo gerbūvio, bei airių viršininkų reikalavimų.

VAKARAS

Šį savaitgalį mūsų kuopos šaulės ir šauliai bus vėl labai užimti, nes p. B. Pakšto salėje šeštadienį vakare Čikagos Jūrų šauliai ruošia savo pavasarinį banketą — Plaukiojimo sezono atidarymo balių, kuriame visos narės ir nariai jau seniai ruošiasi. Kadangi bilietai yra iš anksto išparduoti arba rezervuoti, todėl prie durų bilietai be rezervacijų nebus pardavinėjami. Gautas pelnas skiriamas kuopos jachtos išlaikymui ir visuomeninės veiklos paremimui.

KELIONE I MONTREALI

Kiekvienoje veikloje pasitaiko ne tik liūdnų momentų, bet ir džiugusmingų, pakeliančių nuotaiką bei ūpą, ką teko pergyventi sekantį savaitgalį. Mat tolimame Montrealyje, iškūrusi nauja jūrų šaulių kuopa "Neringa" šventino savo vėliavą ir į šią šventę kvietė ir kitas šaulių kuopas. Kadangi Čikagos Jūrų šaulių kuopa yra seniausias jūrų š. dalinys išėmė šaulių S—goje, tad šios kuopos nariai pasirūpė dalyvauti Kanados jūrų šaulių šventėje, sumokant kiekvienam vykstančiam nariui pusę išlaidų iš kp. kasos. Net 7 jūrų šauliai iš Čikagos beveik 2 dienas svečiavosi pas vaivšingus montrealiečius ir visi dalyviai išsivežė geriausius išpūdius. LST C. V-bos vicepir. j. Š. K. Milkovaitis iš Cicero j. š. kuopos buvo pagrindiniu akademine dalies kalbėtoju. o j. Š. M. Vitkus. C. V. narys ir Jūrų š. skyr. vadovas, atvykęs su savo kuopos nariais iš Detroito, pravedė naujos vėliavos įteikimo kuopai apeigas. Šventė buvo išpūdinga, gerai suorganizuota ir praejo su pasisekimu, nors iš brolių šaulių pėstininkų pusės nebuvo parodyta jokio šauliško broliškumo, kadangi iš skaitlingų S. S-gos š. šaulių kuopų iš Montrealio seniausios š. kp. ir bent 3 iš Worcesterio, Mass. dalyvavo iš viso tik keli šauliai.

Mykolas Maksvytis

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

DAR ŠIS BEI TAS IS FLORIDOS

VI
(Tęsinys)

Delfinai — rankų ir kojų netekę žmonės?

Meškerojant nuo Sunshine Skyway tilto arba einant Passaic-Grille bulvaru pačiame pietiniame St. Peterburgo Beach galime ko ne kiekvieną kartą tekdamy matyti į Boca Ciega įlanką įplaukiant po būrėlių delfinų, galio keturis, penkis — ne daugiau. Kažkoks ypatingas susidomėjimas apima pamačius tuos paslaptingus gyvūnus savomis susisiekimo priemonėmis, karts nuo karto puslankiais išskylančius vandens, traukiant savais, mums neaiškiais reikais iš jūrų platybių į pakraščiuose apgyventas, privačiomis prieplaukomis apstatytas ir jachtų, valčių bei triukšmingų motorlaivių pilnas įlankas ir užlajas.

Paprastasis delfinas (delfinas, Phocaena phocaena, Delphinidae šeimos) yra būriuojantis jūrų gyvūlys, normaliai nuo 5 iki 6 pėdų ilgio, paprastai tamšios nugaros ir pilkos pilvo spalvos su boku, apskritu "veidu", gyvenantis šiaurės Atlante ir Pacifike, kitaip dar vadinamas porcus marinus (jūrų kiaulė) ir porcus piscis (kiaulauzė). Delfinai panašiai kaip rykliai, turi stiprų dorsalinį (ant nugaros) pelėką, yra geri ir greitai plaukikai, keliauja būriais ir minta makreleimis bei silkėmis. Delfinai žmonių mušami dėl jų riebalų, iš kurių gaminamas aliejus ir dėl jų odos. Tačiau paskutiniaisiais metais vis daugiau balsų girdėti, kur bandoma delfinų apginti ne tik nuo naikinto, bet ir bendrai nuo gaudymo. Nes juo daugiau pradėta delfinų tirti, juo labiau prieinama išvados, kad mušdami šiuos jūrų gyvūnus žmonės muša savo draugus, o galimas daiktas ir savo... gimnazičius.

Kas žmones nuo gyvulių atskiria, tai jų mokėjimas juoktis, tačiau mokslininkai jau teigia, kad ir delfinai ir juoktis ir šypsotis moka, o kai kurie mokslininkai net tiek toli jau nueina, kad teigia, jog delfinai yra bamtos geriau už žmones intelektualiai aprūpinti jau neminint fizi-

nių savybių, kad jie gali savomis jėgomis plaukti po 50 kilometrų per valandą.

Nustatyta, kad delfinų smegenys ne tik yra sunkesnės už žmonių smegenis, bet yra net daugiau sudėtingi ir komplikuoti. Normaliai suaugusio delfino smegenys sveria 1,700 gramų, — apie 250 gramų daugiau kaip žmogaus. Ypač charakteringa, kad delfinų didesnė negu žmonių yra ta smegenų dalis — didžioji luoba, kurioje lemiamas protas (inteligencija). Joje esama dukart tiek, kiek žmogaus, luobos susiklostymų ir pusantero karto daugiau nervų celių, kurių dalį delfinas, be abejo, panaudoja orientuotei tamsiuose arba drumzlinuose vandenyse.

Iš viso delfinų elgesio matyti, kad jie daug daugiau gali negu parodo, išdarydami stebėtinus cirkų numerius akvariumuose. Deja, vis dar negalint su jais susikalbėti, nėra galima jų inteligentiškumo pilnai įvertinti. Bet savo tarpe delfinai kalbą turi.

ri. Delfinų tyrinėtojas Dr. John C. Lilly ištyrė, kad delfinai — ir "laukiniai" ir "kultūringieji" — būdami po vandeniu murma, niurna ir švilpauja, o viršuje būdami visaipt šaukšči ir pypčioja. Kai kurie treniruotojai delfinus ir "dauuoti" išmokė. Tiesa, tonas esąs per aukštas, tačiau jaučiama intonacija ir garsų kiti-mas. Deja, dar nėra ne tik gramatikos, bet nė alfabeto, pagal kurį mes jų ar jie mūsų kalbos galėtų pradėti mokintis.

Gerai nustatyta, kad delfinai laikosi tam tikros etikos "draugiškumo" ir agresingumo savitautėje. Daugumas gyvulių arba žvėrių, žinomų savo dideliu agresingumu, gali būti gana draugiški tik savųjų tarpe, o delfinai čia daro idomią išimtį. Tik poravimosi metu jie parodo didesnę agresingumą; šiaip, gi savo tarpe ir su žmonėmis visada yra draugiški ir net parodo prisirišimo "jausmų". Delfinai yra jautrūs iki tiek, kad apgauti ar meileje arba draugystėje nuskriausti iš susikintimo net alcerius gauna!

Agresingumo atžvilgiu delfinai net žymiai aukščiau žmonių stovi: jie pajęgia savo agresingus impulsus suvaldyti, ko žmonėms, deja, trūksta. Dėlto daugelis mokslininkų jau yra nuomonės, kad delfinai savo smegenyse turi išvystę etninių ir socialinių gabumų daugiau negu žmogus. Delfinai yra plėšrūs žvėrys, kaip ir žmonės, bet tuo dresni, kad nepuola savo rasės narių... ir žmonių.

J. Pr.

ref. Vaclovo Biržiškos

SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl. Abu tomų minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gaukite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

Why
Americans own
\$54,000,000,000
worth of
U.S. Savings
Bonds.

One good reason is the Payroll Savings Plan. About three-fourths of all Bonds are purchased through the Plan. It's helping Americans save more money than they ever dreamed they could.

That's because the Payroll Savings Plan is such an easy way to save. All you do is sign up where you work and the amount you specify is set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's the easy way to build a nest egg.

You've got your reasons to save money. There's one great way to do it painlessly. Join the millions who are buying Bonds the Payroll Savings Way.

Now 2 Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (6% the first year). Bonds are redeemed if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Buy U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

JURATĖ IR KASTYTIS

Dieviškos Jūratės žemiškoji meilė ir tragedija
Aisčių legenda Baltijos pajūryje

(Tęsinys)

Pamažu sudegė laužas, jauni-
mas išsiskirstė, bet Kastytis
dar nebuvo grįžęs.

Visiems jau užmigęs, visai ne-
laukai, tą pačią naktį pakilo di-
delė audra, kuri siautė iki vė-
lyvos dienos. Jūros dievaitis
Bangpūtys varė prieš save di-
džiausius kalnus bangų, kurios
pakeliuje viską laužė ir skandi-
no, kol galiausiai jos pačios su-
byrėjo smėlinguose jūros kran-
tuose.

Ir taip Kastytis jau negrįžo
nei tą naktį, nei vėliau. Veltui
jo tėvai bei kaimynai austant iš-
bėgo prie jūros kranto jo ieško-
ti. Jūroje jie nematė nei laivo,
nei Kastyčio ir todėl nebuvo ko
gelbėti. Sudėję rankas jie ilgai
stovėjo pakrantėje, kol galiau-
siai nusiminėjo jo namo, tikėda-
miesi, kad Kastytis gal ir galė-
jes išsigelbėti.

Po kelių dienų jūra išmetė
Kastyčio lavoną į krantą, nes se-
na žvejų patarlė sako, kad jūra
nieko svetimo nelaikanti. Vėliau
kažkas papasakojo, kad tolimo-
je Kuršio pakrantėje yra iš

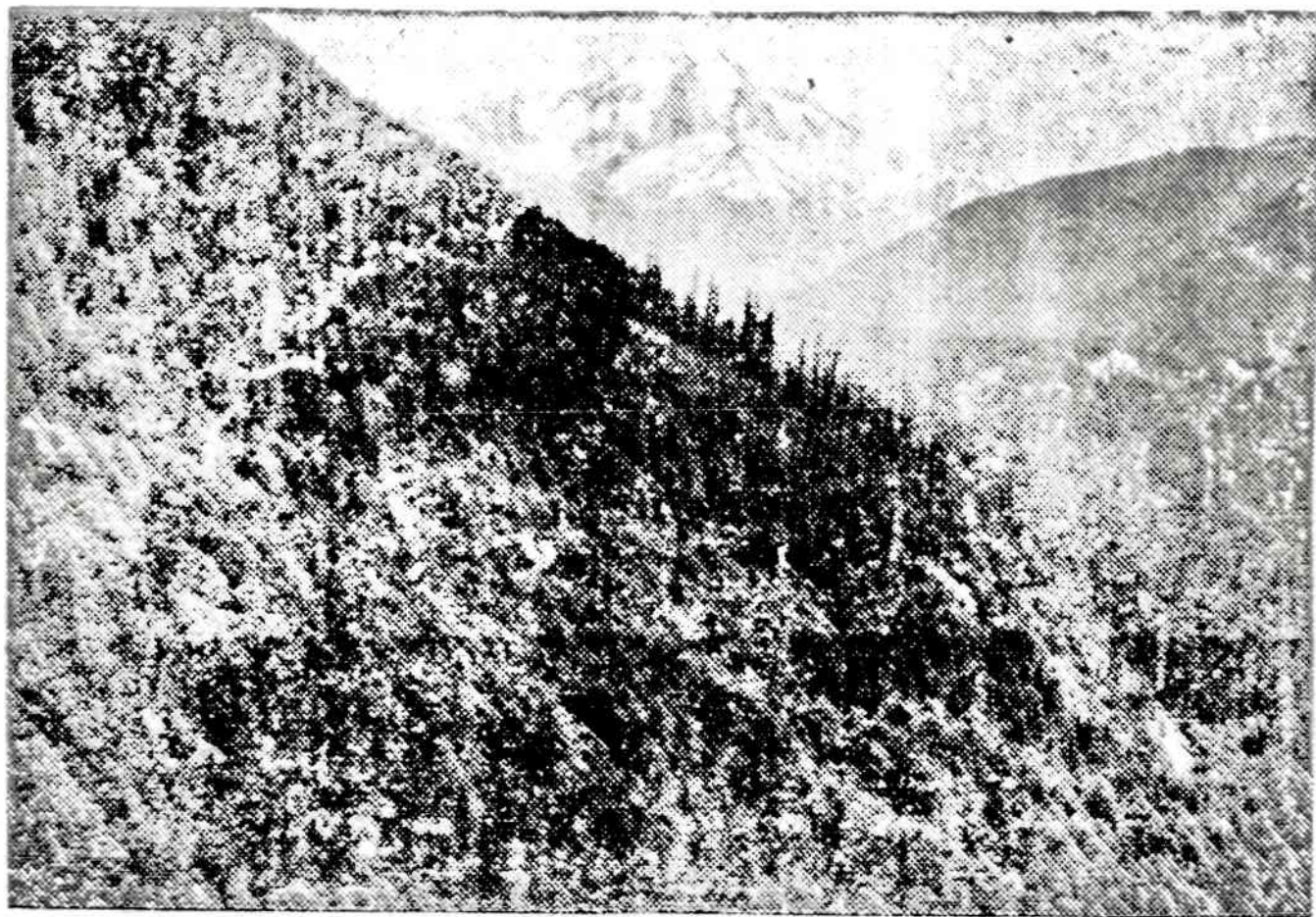
mestos ir jo laivėlio skeveldros.

Kastyčio kūnas buvo palaido-
tas kaimelio kapinėse, pamiškė-
je, kur jau daugelis žvejų išė-
josi, radę mirtį Baltijos jūros
bangose. Buvo raudota ir sugie-
dotos giesmės už Kastyčio sielą,
o motina ilgai raudavo dėl savo
sūnaus netikėtos mirties, jų vie-
nintelės paguodos senatvėje. Jo
tėvas tyliai graužėsi ir nega-
lėjo suprasti, kad jo sūnus turė-
jo žūtį tokioje neįprastoje aud-
roje ir galvojo, kas jį ten jūro-
je sulaikė, kad laiku negalėjo
grįžti į krantą. O gal čia tikrai
buvo kokios paslaptingos jėgos,
apie kurias žmonės dažnai kalba?

Po kiek metų abu tėvų pase-
kė Kastytį ir buvo palaidoti prie
jo šono. Jų galutiną poilsio vie-
tą pažymėjo trys mediniai kry-
žiai su stogeliais, kokius pajūrio
gyventojai buvo įpratę statyti.
Dar ilgai žvejų kaimelio gyven-
tojai minėdavo taip paslaptin-
gai žuvusio Kastyčio mirtį.

★

Po ilgoko laiko į žvejų kaime-
lį atvyko nežinomas dainius. Jis
to kaimo gyventojams papasako-
jo tikrąjį geltonplaukio Kasty-

Per praėjusius dvejis metus Weyerhaeuser miško medžiagos įmonė apsidino septyniuose valstijose
didelius plotus žemės. Iš viso buvo pasodinta 75 milijonai medžių.

čio likimą. Iš kur jis atėjęs ir
iš kur apie Kastyčio likimą su-
žinojęs, jis niekam nesakė. Ty-
liai jis atėjo pas žvejus ir taip
pat nepastebimai dingo. Ir pats
dainius buvo paslaptingas, žilas
kaip obelies žiedas pavasari.

Vieną pavasario vakarą, kai
pajūrio kaimo jaunimas šventė
Jonines ir netoli Birutės kalno
liepsnojo didelis laužas, atėjo ži-
lasis dainius. Atsisėdęs ant se-
no pušies kelmo, drebančiais
pirštais braukdamas kankle-
s, jis ėmė pasakoti apie gra-
žųjį Kastytį ir jo likimą, jam
visagalinčių dievų lemta dėl to,
kad jis suviliojęs jūros deivę
savo skaitybės pažadus sulau-
žyti.

Ėmė jis dainuoti virpančių bal-
su, o susedė aplink jį vaikai, jau-
nuoliai bei seniai tikėjai klausė-
si, ką dainius jiems papasakojo.
Praėjo trumpa Joninių naktis ir
jau rytuose pradėjo švisti, kai
jis savo dainą baigė. Visi klau-
sėsi ir sėdėjo kaip sustingę, taip
įdomu buvo klausytis.

Pirmosios žvaigždės sužibė
danguje ir lengvas vėjelis suju-
dino numirusius vandenį. Kas-
tytis vis irėsi tolyn, vėsinamas
artėjančios nakties ir ramiai al-
suojančios jūros. Neviliojo jį
namo Joninių vakaro dainos ir
graikšnios mergaitės — žvejytės.
Tyliai bangelės plūskeno laivėlio
šonus, o irkluojuos sėdėjo su-
simastę, apimtas keisto liūdesio
ir kartu ilgesio, kurio jis pats
nesuprato. Jam rodėsi, jog mels-
voje sūtemoje iš vandenų ima
kilti neaiškūs šnibždėjimai, liū-
liavimas, lyg kažkas, šaltomis
ir drėgnomis lūpomis būtų šau-
kęs jo vardą.

Nuleidęs irklus, Kastytis stę-
bėjo baluojantį mėnulio veidą,
kuris, lyg gailėdamasis, stebėjo
šį vienišą irkluoją. Mėnulis bė-
rė savo šaltąją šviesą ant Kas-
tyčio susimastusio veido ir ži-
buriuojančių akių, kurių žvilgs-
nis šis tylus žemės palydovas ne-
galėjo atspėti. Gal jis stebėjosi,
kodėl šis jaunas žvejys, palikęs
draugų būrelį ir degantį laužą,
lyg ramumo nerasdamas, klai-
džioja jūroje, kai kiti po savo
dienos darbų išsijį arba linksmi-
nasi. Ir mėnulis paslėpė savo ap-
skritą veidą valandėlę po de-
besų skraiste, lyg norėdamas ra-
miai pagalvoti. Jaunasis žvejys
tęsė savo kelionę.

Kyriai tyliai ir lengvai išsėjo-
si ant bangelių, bet pamatę artė-
jantį laivėlį, sukykdavo ir pakil-
davo į orą, ilgai sukdamiesi virš
Kastyčio galvos. Jų ryškus riks-
mas, neramumą keliantis, nu-
skrisdavo vilnėmis ir dingdavo
nakties sūtemoje. Ir pats Kas-

tytis tuomet pabudavo iš savo
minčių, šio neramaus klyksmo
pažadintas.

Nepastebimai slinko naktis,
ir pakilęs rytų vėjelis ėmė žaisti
virš vilnių. Vėjas stiprėjo, ban-
gos didėjo. Kaip iš miego pabu-
do Kastytis iš savo svajonių. Jis
tvirtai nutvėrė irklus ir pradėjo
irtis į krantą. Bet jis jau nebe-
pajėgė, nes lyg magiška jėga
traukė jo laivėlį tolyn į jūrą.

Kastyčio pastangoms prieš-
inosi jūrų dievaitis Bangpūtys,
kuris buvo pradėjęs savo žaidi-
mą, sukeldamas švilpantią vėją
ir bangas. Išpūtes žandus, jis
be pasigailėjimo stūmė Kas-
tyčio laivėlį tolyn į jūrą. Maty-
damas stiprų žvejį visai nugalė-
tą, jis juokėsi savo storais žan-
dais ir dar smarkiau pūtė.

Prakaitas tekėjo Kastyčio
veidu. Jo pailsusios (pavargu-
sios) rankos beveik neįstovėjo
irklų, kurių pagalba jis norėjo pasiek-
ti krantą. O ten, žiburiai vis to-
linėsi. Vėjas ir bangos laivėlį
vis toliau bloškė į jūrą. Išsiju-
dinę vandenys ėmė traukti savo
dainą, ir vėjas, vaitodamas kaip
sužeistas žvėris, blaškėsi padan-
gėse. Suprato dabar Kastytis,
jog artinasi jo gyvenimo paba-
ga. Mirti jis taip pat nenorėjo,
vienas, visų pamirštas, nei tin-
kamo džiaugsmo, nei laimės ne-
pažinęs, dar pilnas norų, svaj-
onių, troškimų ir jaunystės jė-
gų.

Liūdesio ir kartaus nusivylimo
ašaros nutekėjo Kastyčio
skruostais. Ir pakėlė savo žvilgs-
nį į dangų, lyg ieškodamas ten
dievų malonės. Ant laivėlio suo-
lo susmukęs, vien likimui pasi-
davęs, jis perbėgo mintimis vi-
są savo gyvenimą ir tuos gražius
bei tylus vakarus, kai vėjas jam
dainas dainuodavo. Prisiminė,
kaip jis mėgo klausytis šios dai-
nos, kuri jam kartais skambėda-
vo ausyse lyg švelnus, liūdnas
ir ilgesio pilnas moters balsas.

Nežinia, kaip ilgai Kastytis
čia rymojo; gal mirties lauki-
mas jam buvo paliges, bet jis
pajuto, kad mirties baimė jo
jau nebekankino. Iš karto vėjas,
kiek susilpnėjęs, pradėjo ramin-
ti jo krūtine. Staiga jis išgirdo
tą patį švelnų, ilgesio pilną mo-
ters balsą, bet šį kartą daug aiš-
kesnį, lyg jis būtų girdimas vi-
sai iš arti.

Vilties ir nustebimo pilnas jis
pakėlė savo galvą ir pradėjo
klausytis. Tokios dainos jis nie-
kuomet nebuvo girdėjęs: ji rau-
dojo, kaip ploniausia smuiko
styga, širdį verianti, galinti iš-
spausti iš besiklausančio krūti-
nės džiaugsmą ir ašaras. Jo au-
sys gėrėjos dar niekuomet ne-
girdėtomis, šios keistos dainos
melodijomis, kurių aidai staiga
uždegė jo krūtine. Jam rodėsi,
kad vėjo kaip ir nebeliko ir kad
bangos, vėjo nebevaikomos, pra-
dėjo mažėti.

Dabar Kastytis atsiminė apie
undines, kurias jo kaimo sene-
liai yra kažin kuomet matę, iš-
plaukusias į jūros paviršių. Die-
nomis jos vengiančios žmonių,
todėl tik vakarais arba naktimis
tėpasirodanti vandenys pavir-
šiuje. Pasak jų, jos dainuo-
davusios nepaprastai gražiai. Že-
mės gyventojai taip nepajėgę
dainuoti, ir kas jas išgirdavęs,
tapdavęs lyg užburtas. Vargas
tuomet buvęs laivui audringa

naktį, nes pagautas stebuklingo
dainų grožio, laivininkas nega-
lėdavęs nei vairuoti, nei irkluo-
ti. Ir tuomet nevaldomą laivą
imdavo suvaldiškai plakti ban-
gos, kol jis į jūros dugną nu-
grimzdavęs.

Bet Kastytis neišsigando, o
tikėtai dairėsi, norėdamas išvys-
ti dainuojančią. Išslinkus mė-
nuliui iš vėjo varomų debesų, jis
netoli savo laivėlio pamatė plau-
kiojančią undinę, kuri žvejį pa-
mačiusi sustojo dainuoti ir į jį
pažiūrėjo. Mėnulio šviesoje žibė-
jo krauklių papuošalai ir bran-
gieji akmenys ant jos krūtinių
ir plaukuose. Pamačiusi jauną
žvejį nusišypsojo ir pasinėrė į
vandenį.

Kai nustebęs Kastytis ėmė dai-
rytis, ji vėl išnėrė iš vandens
prie Kastyčio, ir, rankomis iš-
tvėrusi į laivo šoną, meliomis
akimis pažvelgė į jį. Jos ilgi
plaukai buvo nusidriekę per pe-
čius ir krūtine, ir Kastytis, lyg
žado netekęs, tylėdamas stebė-
josi ją, jos grožiu, kokio jis
dar nebuvo matęs žemėje. Gėrė-
damas jos lūpų šypseną, Kasty-
tis pagaliau tarė jai:

— Tu taip gražiai dainuoji,
kas tu esi?
— Aš esu Jūratė, Baltijos gin-
taro rūmų valdovė, — ji jam at-
sakė savo dainuojančių balsu.

— O aš esu Kastytis, Balti-
jos pajūrio žvejys.
— Aš tave pažįstu, — nusišyp-
sojo undinė — Seniai tave ma-
tydavau, kai vidudienio saulėje
žvejodavote, tai traukdavote
tinklus ir kai spindėjo tavo nuo
saulės įkaitusi krūtine. Lydėda-

vau tave akimis, kai saulės švie-
sai gestant, jūs plaukdavote į
krantą, nuilsę, bet pilniais tink-
lais žuvų. O kartais naktimis,
kai aš su savo draugėmis išplauk-
davau į jūros paviršių, girdėda-
vau jūsų dainas ir matydavau
tave ant balto smėlio kranto
vaikščiojantį. Kaip aš norėjau,
kad tu mano balsą išgirstumei.
Ar tu niekuomet nesi girdėjęs,
kai aš tave šaukdavau, vilioda-
vau, Kastyti, Kastyti?

— Aš girdėjau tik vėjo verks-
mą ir ūžimą, — atsakė lyg už-
sisvajojęs Kastytis, — bet kar-
tais ten skambėjo, kaip niekuo-
mėt negirdėta daina, Jūratė.

— Tai aš ten buvau, tai aš.
Aš tave šaukdavau tais tyliais
vakarais, nes man buvo ilgu ir
liūdna jūros dugne.

Jūratės žalsvos akys liūdnei
šypsojosi, į jį žiūrečiamos ir Kas-
tytis paglostė jos ilguosius plau-
kus.

— Pažvelk, — tarė Jūratė, —
vien vandenys ir žvaigždės man
dainą niūniuoja, čia laisvė ir pla-
tybė viešpatuoja, o aš viso to
valdovė. Ar laimingas esi ten
ant kranto? Tur būt, ne, nes daž-
nai plaukioji vakarais jūroje, at-
rodo, kad tu ko nors ieškai. Ar
suradai sausumoje savo mylimą-
ją, kuri tau būtų už viską mei-
lesnė? Bet tau šios žemiškos

moterys nebuvo skirtos, jų nie-
kuomet neglamonėsi.

Jūra tave traukia, čia tu su-
radai mane, savo likimą, Kas-
tyti!

Kastyčiui atrodė, kad vėjas
silpnėjo, bangos mažėjo. Taip jis
buvo sužavėtas Jūratės meilės
žodžiais. Jis buvo lyg svaigulio
apimtas, kai Jūratė vėl pradėjo
kalbėti.

— Ar tu žinai, Kastyti, kad
Baltijos jūros gelmėje stovi ma-
no gintaro rūmai? Ten yra daug
mano draugių, bet mano širdis
vieniša. Žinok, kad mano rūmai
neprilygsta jokiems žemiškiems
rūmams; tenai žerį akinančiai
gražios spalvos, kokių žemėje
nėra. Daugybė žiburiuojančių
žuvų nušviečia mano rūmų sa-
les, jūros žvaigždės ir kriauklės
jas puošia ir vijokliai kerojasi
sienomis. Mano sostas yra iš
brangių akmenų, kuriuos mes
surenkame iš nugrimzdusių lai-
vų. Bet man visa tai niekai: jū-
ros gelmės gražumas, mano gin-
taro rūmai, mano valdžia, jeigu
aš ten visuomet vieniša, jeigu
tavęs neturiu... Tu būsi mano,
Kastyti! — baigė undinė.

Kastytis, lyg iš svajonių pa-
budęs, jai tarė:

(Bus daugiau)

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną as-
meniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų.
Dabar jie gali pasakoti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą.
Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasakoti gražius istorijus.
Naujai atvykęs lietuviai galėtų žinoti ar vasaros pasiskaitymams nu-
pirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės
Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena
ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano
Rūko lengvas, vaizdus, graži literatūrinė forma pasakojimas duos
progos susipažinti su mūsų pirmųjų lietuvių šviesuolių gyvenimu ir
jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado-
maitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-
jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE"

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemian (Tarybinėmis) knygomis
šia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose

Liudas Dovydėnas, MES VALYSIM PASAULI! Ateimininkai ir
intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejose tomsose
Kainuoja po 4 dol tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis apžvalgas apie Simo
Kudirkos nebūtinumą ir jo išdavimą musams. Tragedija iškvi. hendra
darbininkų ir tiltu statytojų su sovietais sukeltų mitų mišras apie
beieškijanti komunistą 158 psl. kaina 3 dol

Jurgis Gliuda, AGONIA. Romanas 408 psl. kaina 5 dol. Ap-
rašoma Lietuvoje vyraujanti kanitilacija prieš bolševikus ir jo ne-
tin elgesys tragedijos dienos

Stefanija Rūkas, GPIMAS I LAISVĖ. Šiurios tramtinės atei-
mininkai parašyti gamini klaidų tikslumui apie emigracijoje lietu-
vių dalis. Antraštinio būdas ir stilis pilnveiktis geriausias geriausias
rašytojas Pearl Rūkas kūriniams 598 psl. kaina 4 dol

Juozas Kazanavskas, CIAIRINGOS DIENOS. Ateimininkai an-
džiant Lietuva bėgimo nuo bolševikų ir gyvenimo tramtinio etarų
Iose Vokietijoje 972 psl. kintaite dūnias viršelis kaina 4 dol

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Vienišas tikslumui parašytas
paskutinės neriklumo Lietuvoje dienos ir valandės kūrinių yra
išvystęties neieškijantis komunistas klaidingumas naveriant tautas ir
seminas 270 psl. kaina 4 dol

ŽIKACIETĖS IŠPŪSTIAI KOMUNISTIŲ PAVERTŲ LIETUVIŲ
Antanas Rūkas Vienišo Žmogaus Gyvenimą Kaino Vienišas
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidinė parašė, ka ji ten matė kokią
kalbas eirdžio ir ka tai žmonės pasakė 95 psl. \$1.00 Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU I VILNIU. Kainuoja 1 Lietu-
va išpūstijai Iliustruota foto. nuotraukomis 331 psl. \$3.00

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPIUS GEIŽINIS UŽDANGOS. A-
torius pastatoma neapgauna intymisti ir agitacijoje pronaiganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu gražiu stiliumi

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIKUOSE 1944-54 m. 42
psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpinimai apie lietuvių kultū-
rinį gyvenimą. Skundi tremtis ir nepalanki bendradarbiavimai

Komunistas yra žiaurus. Bet tie ir jo vadai yra ne mažiau in-
kinci. Pasiūkime visi, skaitdami Krito Pileprie 77 ANEKDOTUS
52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami
NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsiėmiant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėnant
čekį ar pinigine perlaidą.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių,
nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or-
derį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du
didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pa-
siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra,
jie padeda skurti geresnei apylinkės ben-
druomenei ir parūpina fondus namams išgyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš
10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė-
nesio pirmos.

6% PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:
metams \$22.00
pusiui metų \$12.00
trims mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitoje JAV vietoje:

metams \$20.00
pusiui metų \$11.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, aškyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Liaudies "švietimas" ir "komunizmas"

Sovietų imperijos valdovai komunizmui nebetiki. Jie kuria imperiją pasauliui užkariauti. Jie ruošia planus pavergtiems žmonėms geriau išnaudoti, kad galėtų sudaryti galingas karo jėgas naujiems užkariavimams ir stiprią policiją, kuri juos apsaugotų nuo vergų sukilimo ir keršto. Komunistinės idėjos buvo ir yra naudingos imperijos tikslams. Jos palengvina rusams išnaudoti pavergtas tautas, jos sužavi naiviausius, nemokančius žiūrėti į gyvenimo tikrovę.

Rusų okupuotoje Lietuvoje atsirado trumparegių grupė, kuri patikėjo komunizmu. Jie pildė visas sovietų valdžios instrukcijas "socializmui statyti" ir "komunistinei santvarkai" įvesti. Po 25 metų daugelis jų prieina išvados, kad be kultūros, be "liaudies kultūros" — joks komunizmas neįmanomas. "Komunistinės santvarkos" planuotojai priėjo įsitikinimo, kad "tarybinėje" Lietuvos be "apšviestos liaudies" joks "komunizmas" neįmanomas. Ko gero, gali supriešėti visa jų "socialistinė" statyba, jeigu liaudis "nebus apšviesta".

Komunistų partijos centro komitetas, turėdamas galvoje artėjantį pavojų, Vilniuje sušaukė aukščiausios tarybos liaudies švietimo, mokslo ir kultūros komisijos posėdį "liaudies švietimo" klausimui išspręsti. Komisija priėjo įsitikinimo, kad reikia imtis drastiškų priemonių "liaudžiai šviesti". Profesorės V. Zilionkaitės vadovaujamoji komisija priėjo įsitikinimo, kad visos "tarybinės" Lietuvos liaudies neapšviestos, bet jeigu bus sukauptos partijos jėgos į Kaišiadorių rajoną, tai gali kartais ir pavykti tą "liaudį apšviesti". Parinktas Kaišiadorių rajonas todėl, kad čia iš anksto buvo atliktas paruošiamasis darbas ir "aktyviai formuojama jaunosios kartos komunistinė pasaulėžiūra".

Lengva nutarti, bet ne taip lengva padaryti. Vadinama mokslo ir kultūros komisija, gavusi didelius įpareigojimus ir žinantį gyvenimo tikrovę, priėjo išvados, kad pirmiausia reikia į darbą įkinkyti visas rajono komisijas ir komitetus. Reikia sudaryti "materialinę bazę" iš vietos kolchozų ir dirbtuvėlių, nes valdžia "visuotinio vidurinio mokslo įgyvendinimui" neturi pinigų. Kaišiadorių rajono "deputatas" A. Rimkus šitą klausimą tyrinėjo. Jis rado, kad šiame rajone yra didelių trūkumų mo-

KAS ČIA DABAR DAROSI?

1860 m. Amerikoje fizinių darbų dirbo 94% visų dirbančiųjų. Po šimtmečio tokios darbo jėgos buvo tik 6%. Kaip tyčia tuo laiku Amerikos mokyklos ir mokslo jose pradėjo progresyviai silpnėti ir pasiekė visam kraštui pavojingą lygį. Prieš porą metų Louis Harris institutas tyrinėjo mokytojų pasek-

kymo srityje. Jo surinktos statistikos rodo, kad aštuonias klases baigia tik 80% mokinių, kiti nubyra. Tiksliai ateinančiais metais planuotojai rengiasi pastatyti daugiau mokyklų ir pakelti visuotiną liaudies švietimą. Zilionkaitės vadovaujamos komisijos posėdyje paaiškėjo ir kiti "tarybinės" Lietuvos santvarkos negalavimai. Posėdžio eiga šitaip aprašyta:

"Rajone nevykdomi mokinių apgyvendinimo bendrabučiuose ir prailgintos dienos grupės planai. Trūksta bendrabučių prie daugelio kaimo mokyklų. Dar nepakankamas dėmesys skiriamas mokinių bendrojo išsilavinimo ir dalykinės kvalifikacijos kėlimui. Nemaža mokytojų, dirbančių pagal dalykinę sistemą, neturi aukštojo išsilavinimo, dalis jų nesimoko aukštesiose mokyklose. 14 rajono mokyklų direktorių ir jų pavaduotojų nėra baigę aukštojo mokslo. Dabar, kai įgyvendinamas vidurinis mokymas ir keliama vis didesnė reikalavimai mokytojams, pageidautina, pažymėjo deputatė G. Ragaišytė, kad mokykloms vadovautų turintys aukštą kvalifikaciją ir didelę patirtį pedagogai." (Tiesa, 1972 m. bal. 21 d., 1 psl.).

Nutarta pakelti Kaišiadorių rajono "liaudies švietimą", įgyvendinti visuotiną vidurinį mokymą, bet komunistų partijos ir "tarybinės" valdžios paskirti žmonės nežino, kaip jie galės tai padaryti. Bėdos atveju, visi žino, kad kartais ir aklas veda aklą. Bet nemokytam mokyti yra daug sunkiau. Kaip Kaišiadorių rajone bus pakeltas "liaudies švietimas", jeigu tam pakėlimui tuo tarpu ne tik nėra mokyklų, bet nėra ir mokytojų. "Deputatė" Ragaišytė problema supranta ir susirinkusiems komisijos nariams tai pasakė, bet ar komisijos nariai tai supranta — tik ateitis parodys.

Naujienu skaitytojai prisimena, kaip sovietų valdžios atstovai ir partinė spauda gyrėsi "tarybinėje" Lietuvoje padaryta didelė pažanga, koks didelis jaunulių skaičius baigė aukštuosius mokslus, bet Ragaišytė kalbėdama visai kitu reikalu netyčiomis, parodė, kad tos pagyros yra tuščios. Jeigu "tarybinė" valdžia būtų išleidusi tokį didelį aukštųjų mokslus baigusį žmonių skaičių, tai mokyklų direktoriais nebūtų mažamoksliai.

Kaip ten bebūtų, Lietuvos komunistai priėjo įsitikinimo, kad komunistinė santvarka negalima be "apšviestos liaudies". Jie įsakė pradėti "liaudies švietimą" Kaišiadorių rajone. Kai bus "apšviestas" Kaišiadorių rajonas, darbas bus perverstas į kitą kitą rajoną. Maskvino komunizmo vadai taip pat žino, kad švietimas yra dvasinis peilis. Juo žmogus yra šviesesnis, tuo jis toliau nuo komunizmo. Ta pati taisyklė taikoma ir "liaudies švietimui". Juo liaudis bus daugiau apšviesti, tuo ji aiškiau matys sovietų imperijos vadų tikslus.

JONAS A. SARKUS, PH. D.

Ten pat tvirtinama, kad 8% lenkišų kolegijas turi rimtų problemų gyvenime dėl nepakankamo išsilavinimo.

Praeityje Amerikos mokyklos ir universitetai buvo viso krašto pasididžiavimu. Mokymo ir mokslo institucijose laisvė baltosios pilietinės drausmės, pareigos bei etika kuriant savo ateitį ir jungiant su tarnyba visuomenei. Mokslo ir jo įstaigos toje paklausos ir pasiūlos harmonijoje augo su visos Amerikos geroje ir kitoje viršūnės kartu su kalbos nemokančių emigrantų vaikais. Mokyklos juos išleisdavo į gyvenimą pilnu pasitikėjimu savimi ir su žiniomis bei praktika pasirinktoje disciplinoje. Visuotino pasiekimo esmė glūdi laisvėje, lenktyniavime, privačiose paslaugose ir sugebėjime laiku duoti tai, ko gyvenimas reikalauja ar pareikalauja.

Revolucija, reformacijos ir staigų dirbtinų pakitimų siekiamai skaudžiai palietė mokyklą ir mokslo lygį jose. Naujovės ir New Frontier programoms vykstant, buvo pamiršti pagrindiniai dalykai, kuriuose Amerika išaugo į pirmąją galybę. Tai žmogaus ir piliečio pagrindinės dorybės, be kurių nėra įmanoma demokratija ir laisvė visiems. Labai charakteringa, kad laisvės ir tolerancijos krašte šūkius apie Dievo mirtį atkūrė ir skelbė ne ateistai, bet patys tikintieji. Pirmieji balsai kilo valstijoje, iš kurios atėjo į Baltuosius rūmus prezidentų pirmasis katalikas. Daugeliu atvejų įvykių paradoksalai: kai jama gana žymi dalis tikinčiųjų net nustojo dėl to liūdi, atsirado ateistų, ginančių tikėjimą kaip moralinių vertybių šaltinį.

Šiuo audringu laikotarpiu mokyklos neatliko savo pareigos mokiniams ir visuomenei, būtiną tam tikrai žmonių kategorijai. Daugelis visokio lygio mokyklų absolventų nesugebėjo įvertinti gyvenimo ir politinės realybės, stokoja moralinių ir pilietinių pagrindų taip pat nepatenkina reikalavimų produktyviam, kūrybingam ir visuotiskam patenkinimui teikiančiam darbu. Statistika rodo, kad to įtakoje net 34% Amerikos industrijos gaminių išveža su paklaidomis ir dėlto nėra tinkami rinkai. Betgi Amerikos industrija iki šiol sugebėjo tinkamai aprūpinti gyventojus, kurių čia nuo šio šimtmečio pradžios dvigubai padaugėjo. Ji yra pasiryžusi sutikti dar vieną padvigubėjimą šimtmečio pabaigoje, jei tik ją nesusilgdydys moralinė bei dvasinė tarša, kuri dabar daugiausiai eina iš organizacijų

ir asmenų, garsiai kalbančių apie fizinę arba aplinkos taršą. Mokslo ir mokyklų negerovės yra daugelio pastebėtos. Į tai jau atkreipė dėmesį ne tik švietimo pareigūnai, darbuotojai ir tėvai, bet ir organizuota visuomenė. Iš lietuviškų organizacijų gal pirmiausiai pasireiškė Marquette Parko namų savininkų organizacija ir teisingai suprato švietimo reikalų valdybos nario užduotą su reikalingu dėmesiu į švietimo ir auklėjimo reikalus. Bandymams kelių davė ir kartu dalyvavo taip pat katalikiškos mokyklos. Tuo reikalu žinovai šiomis dienomis yra pasakę St. Xavier kolegijoje, kad ir tose mokyklose seksualinis auklėjimas yra žemo lygio, prilygsetas gatviniam. Ta proga reikalinga žinoti, kad dabartinis Chicago mokyklų vadovas buvo pasamdytas tam svarbiu postui tik todėl, kad jis buvo baityres mokyklų integracijos dalykuose.

Amerikos universitetai ir kolegijos taip pat pergyveno krizę. Ypatingai buvo neigiamai paveikti humanitarinių mokslų skyriai, kai patys studentai ir pašaliniai pradėjo nurodinti studijų programas ir įvesti dalykus, kurie jokios naudos gyvenimui ir nieko gero kultūrai neduoda. Todėl nors 94% visų dirbančių amerikiečių nepriklauso fizinio darbo kategorijai, net krašto kultūra žymiai nusmuko. Dėl inteligencijos stoko šiuo laikotarpiu baigę aukštąjį ir Baltuosius rūmus prezidentų pirmasis katalikas. Daugeliu atvejų įvykių paradoksalai: kai jama gana žymi dalis tikinčiųjų net nustojo dėl to liūdi, atsirado ateistų, ginančių tikėjimą kaip moralinių vertybių šaltinį.

Šiuo audringu laikotarpiu mokyklos neatliko savo pareigos mokiniams ir visuomenei, būtiną tam tikrai žmonių kategorijai. Daugelis visokio lygio mokyklų absolventų nesugebėjo įvertinti gyvenimo ir politinės realybės, stokoja moralinių ir pilietinių pagrindų taip pat nepatenkina reikalavimų produktyviam, kūrybingam ir visuotiskam patenkinimui teikiančiam darbu. Statistika rodo, kad to įtakoje net 34% Amerikos industrijos gaminių išveža su paklaidomis ir dėlto nėra tinkami rinkai. Betgi Amerikos industrija iki šiol sugebėjo tinkamai aprūpinti gyventojus, kurių čia nuo šio šimtmečio pradžios dvigubai padaugėjo. Ji yra pasiryžusi sutikti dar vieną padvigubėjimą šimtmečio pabaigoje, jei tik ją nesusilgdydys moralinė bei dvasinė tarša, kuri dabar daugiausiai eina iš organizacijų

Mūsų spauldoje

Zaicevai užplūdo Lietuvą...

Tuo vardu vedomajame "Dirva" balandžio 21 d. nr. rašo: Lietuvos rusinimas vejasi Latvijos ir Estijos rusinimo tempus. Pagal labai drąsius skaičiavimus, kuriuos galima remti procentais, (stebint bet kurio suvažiavimo delegatų rusiškąsias pavardes) matyti, kad rusai jau sudaro penktadalį Lietuvos gyventojų.

Kai kada išėjivios spauldoje pasigirsta apeliacijų į lietuviškus komunistus kvieslingus, prašant pastebėti lietuvių daugumos mažėjimo katastrofą. Ok. Lietuvos teritorijoje be jokio ekonominio reikalo dygsta vis naujos įmonės (kaip kurjuzas: naftos perdirbimo įmonė Mažeikiuose). Į tas įmones nenuostoj smelktis "specialistai" iš Rusijos. Tuo tarpu lietuviškasis prieauglis įvairiomis, tariamomis, lengvatomis viliojamas į tarnybas Rusijoje.

Deja, lietuviškasis komunistinis aktyvas aklas šioms rusinimo siekiams. Pasiekusi rusišką importą penktadalį, Maskva dabar siekia ketvirtadalio. Pateikęs keletą pavyzdžių iš Klaipėdos ir Vilniaus, kaip per teatrus, kinus ir įmones rusinama ir kolonizuojama Lietuva, straipsnio autorius toliau rašo: "Komjaunimo Tiesos" numerioje palankiai aprašoma, labai būdinga rusinimo metodui, Maskvos Seivenkos istorija. Tas Seivenka buvo vienas iš Raudonosios armijos tankistų "vada-veš" Lietuvą per karą. Jis buvo sužeistas Lietuvos teritorijoje. Čia buvo paguldytas ligoninėje. Iš čia jis negrįžo Rusijon, bet "įsidarbino" pasveikęs, prigyveno plačią šeimą. Šis Seivenkos sutapimas su lietuvišku gyvenimu, pristatomas kaip "tautų draugystės" pavyzdys.

Ir liasiuku rusišką importą pavyzdžių, tame pat numeryje, eina Minsko politechnikumo komjaunolio istorija. Tai Aleksandras Zaicevas, gavęs Minske paskyrimą dirbti Vilniaus elektros skaitiklių gamykloje. Zaicevas atvyko Vilniun, čia "įsidarbino" ir netrukus jau "pasireiškė" kaip gabus partinis organizatorius.

WASHINGTONAS. — Senato teisingumo komitetas baigė svarstyti prokuroro Kleindienst paskyrimą ir nutarė jį rekomenduoti senatui.

Jų nepalikame kartu su P. Sartre būti pasmerktais visiškai laisvei.

J. VENCLOVA

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

7

Tokiū būdu visa susumuojant, gaunasi bendroji išvada, kad visi aukščiau išskirti faktai bei duomenys byloja už tai, kad Lietuvos vardas yra kilęs nuo laisvės deivės Lietuva, kuri lietuvių buvo garbinama iš seniausių laikų ir kurios atvaizdas dabar išliko Lietuvos valstybės ženkle vyti.

APIE LIETUVOS KARALIJA

Pačioj pabaigoj bendrais bruožais norisi čia paliesti senosios Lietuvos valstybės santvarkos kontraversinį klausimą. Vieni tvirtina, kad senoji Lietuvos valstybė buvo karalija, kiti, sekdmi lenkų Dlugošų ir kitais lietuvių tendencingai nepalankiais istorikais, griežtai laikosi nuomonės, kad seniau Lietuva buvusi tik didžioji kunigaikštija. Nors niekas neginėja, kad Mindaugas ne tik sujungė atskiras lietuvių valstijas bei kunigaikštijas į vieną valstybę Lietuvos kuną, bet taip pat įsteigė Lietuvoj karaliją (monarchiją).

Tačiau istoriniai šaltiniai liudija, kad ir po karaliaus Mindaugo senosios Lietuvos valdovai ne tik patys save laikė karaliais, bet ir užsienis juos tokiais laikė. Dr. K. V. Avizonis (4 — 3) "Mindaugas hies in den Urkunden rex Lettowie". Algirdas hies "rex Littowie". Prof. J. Voigt (104 — IV — 402 ir 413) "Wigand Marb. I. C. der nur sagt: Rex Polonorum contra amicitiam cum Rege Wytan... Dusborg C. 354 sagt ausdrucklich "Loteko rex Poloniae rogavit Gedinum Regem

Lethowinorum". Prof. dr. V. Antonovič (1 — 40) "1311 Vytan rex Lithuonorum cum suis et Rutenis venit in Prussiam". M. Strykowski "Kronika Polska Litewska", 1846 m. I t. "Strykowski (VII, 4) Vitenus, krol Litewkiego...". Prof. J. Voigt (104 - V - 355) "Dogiel T. V. Nr. LVIII p. 81 von Kynstute heisst es in der Urkunde: Ab is vero pace et treugis Rex Keystuten...". Prof. A. Janulaitis (Praelitis, Kaunas, 1930. I, 74) "Hermann de Warberge savo "Chronicon Livoniae" t. r. 1361. III. 13 "Kestutij, Lietuvos karaliu". Prof. dr. J. Matusas "Vidurinių amžių istorija", Regensburg, 1946 m. "Jis (Gediminas) pasivadino "karaliumi lietuvių ir daugumos rutėnų" (66 p.). Tas karalius (Gediminas) valdė iš Vilniaus sostinės, kurios vardas pirmą kartą paminėtas 1323 m." (67 p.). Dr. H. Lowmianski "Studija nad... panstwa Litewskiego", Wilno, 1932 m. II t. 114 p. "S. R. P. II, str. 104, eduxit suos Letwinos in terram Austheiten, ubi rex Keinstut cum suo exercitu...". Prof. C. Manning (53 — 34) "King Vytenis in 1295". Dr. V. Pašuto (69 — 23 ir 59) Gediminas laiske popiežiui Jonui XXII "Gedimine, letwinorum et multorum ruthenorum rex... 1323 m. Rygos miesto tarybos laiske Gediminui" "Ilustri principii domini Gedemynde dei gratia lethwinorum ruthenorum que regi". S. Rosenbaum (80 — 13) "... de roi Gedimine". Ir istorikas Harro Gersdorf (21 — 60 ir 65) nužymi, kad net Jogaila, prieš įsėinant į žentus į Lenkiją, save vadino Lietuvos karaliumi (1382 - X - 31 d. "Grosser König zu Litauen"), o savo 1384 - I - 6 d. valstybiniame anspaude žymėjo "Dei gratia Rex Letto-

wye".

Kas būdingiausia, kad pats žymiausias anų laikų autoritetas — Romos Katalikų Bažnyčios Galva, popiežius pagonis Lietuvos valdovus laikė karaliais. Dr. V. Pašuto (69 — 91) "Popiežius Jonas XXII 1324 - VI - I d. laiske Gediminui Excellenti et magnifico viro Gedimine, letwinorum et multorum ruthenorum regi...". Popiežius Jonas XXII savo bulę 1324 — VI — I d. vokiečių ordinui "... magnifici viri Gedimine Regis Letwinorum" (A. Theiner "Vetera monumenta Poloniae et Lithuaniae", Romae, 1860. I, 196).

Net šių laikų žymūs istorikai laiko senosios Lietuvos valdovus karaliais ir Lietuvos karalija. Dr. R. Schierenberg (84 — 13) "Die glänzende Reihe litauischer Koenige fuerhte das litauische Reich zu einer unzerhoerter Machtfueller". Dr. A. Palmieri (70 — 13) "Il principe Mindaugis, che riceve il battesimo nel 1250 e per concessione d'Innocenzo IV fu coronato re di Lithuania nel 1253 inizia la serie dei monarchi lituani". Dr. K. Forstreuter (21 — 19) "Daher wurde schon Mindowe 1253 als Christ zum Koenig gekraent und Gedinmin wurde, in seinen angeblihen Briefen der christlichen Welt als Koenig vorgestellt, auch von Papst Johann XXII so angederet. Der Koenigstitel war also fuer die Herrscher Litauens keineswegs ganz ohne Tradition".

Senosios Lietuvos valdovus karaliais laiko ir mūsų istorikai: prof. dr. J. Matusas, prof. dr. P. Raulinaitis, J. Šyba, dr. W. Gaigalat, V. Žemaitis, P. Pauliukonis ir kiti. Gi čia J. Dziugelis (Draugas, 1970 - VI - 20 d., II) pastebi "... jai (Lietuvai)

niekada tas "regnum" nebuvo teisiškai atimtas, taigi ir jos valdovams priklausio "rex", nors jie paskiau ir nebuvo krikščionys... O Halecki duodama kryptį ir dartinės Lenkijos istorikai laikosi, nes vis vien lenkams patinka Lietuvą laikyti žemesne už Lenkiją".

Reziumuojant aukščiau paminėtus istorinius šaltinius ir duomenis, tektų sutikti su žymiausio Lietuvos konstitucinės teisės žinovo prof. M. Roemer nuomone (pareikšta 1944 m. psk.), kad Lietuva, kada ji per Jogailą susijungė su Lenkija į vieno karaliaus karūną, virto Didžiąja Lietuvos kunigaikštyste, nors savo suvereninės valstybės pobūdžiu neparado.

Atrodo, kad nebūtų rimto pagrindo, pataikaujant svetimiems, skriausti savo praeitį.

PAŅAUDOTA LITERATŪRA

1. Prof. dr. V. Antonovič "Monografii po istorii zapadnoi", Kiev, 1885, I t.
2. C. Arndt "Ueber den Ursprung der Europaerischen Sprachen", 1818.
3. Dr. H. Arntz "Sprachliche Beziehungen zwischen Arisch und Balto - Slawisch", Heidelberg.
4. Dr. K. Avizonis "Die Entstehung und Entwicklung des litauischen Adels", Berlin, 1932.
5. Dr. J. Baltrušaitis "Lithuanian Folk Art", Germany, 1948.
6. Dr. J. Basanavičius "Žirgas ir vaikas", Tiltė, 1885.
7. A. Bendorius "Lietuva", U. S. A., 1952.
8. K. Bohusz "O początkach narodu i języka Litewskiego rozprawa", Warszawa, 1808.

9. K. Burton "Lily und Sword and Crown", U. S. A., 1958.

10. Prof. dr. S. Chatterji "Balts and Aryans", Simla (India), 1968.

11. L. Chodsko "La Pologne", Paris, 1843.

12. J. Cuno "Der alten Voelkerkunde", Berlin, 1871 m. I t.

13. M. Dabuzinskis "Vytyis", Kaunas, 1933.

14. S. Daukantas "Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių", Chicago, 1954.

15. A. Dauzat "Les noms de lieux", Paris, 1926.

16. E. Davies "A Wayfarer in Estonia, Latvia and Lithuania", Gr. Britain, 1937.

17. Dr. L. Diefenbach "Orgines Europaeae", Frankfurt, 1861.

18. Dr. R. Forrer "Urgeschichte des Europaers", Stuttgart, 1908.

19. J. Fressl "Die Skythen - Saken", Muenchen, 1886.

20. Prof. dr. M. Friederichsen "Finnland, Estland und Letland, Litauen", Breslau, 1924.

21. Dr. K. Forsteuter "Deutschland und Litauen in Mittelalter", Koeln, 1962.

22. Dr. W. Gaigalat "Litauen", Frankfurt, 1917.

23. Dr. K. Gečys "Katalikiškoji Lietuva", Chicago.

24. H. Gersdorf "Der deutsche Orden im Zeitalter der polnisch - litauischen Union", 1957.

25. Prof. P. Galanė "Lietuvių liaudies menas", Kaunas, 1930.

26. Dr. M. Gimbutienė "Lietuvių mitologijos fragmentai" (Margutis, 1964).

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą,
jei neatliepia, skambinti 374-8012
telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
840 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį: 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
5132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELUNAITE
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
5132 So. KEDZIE AVE.
Telefonas: WA 5-2670
Neatsiliepus — skambinti 471-0225
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtadienį ir sekmadienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį ir sekmadienį nuo 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

V. Tumonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonas: HE 4-2123, jei neatliepia, tai telefonas: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8 Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

ATSISVEIKINIMAS SU KUN. SUGINTU

Kun. Benediktas Sugintas

Šeštadienį, balandžio 22 d. 7 val. 30 min. vakare Mažeikos-Evans koplyčioje įvyko su kun. Sugintu Sugintu atsisveikinimas.

Kunigui Zakaraskui trumpai pasimeldus, L. Bendruomenės Evans koplyčioje įvyko su kun. Sugintu Sugintu atsisveikinimas. Jasaitis, pasakydamas, kad kun. Sugintas dirbo ne sau, bet kitiems. Velionis mažiausiai rūpinosi savimi, bet visa lietuviška širdimi padėjo kiekvienam, vienokios ar kitokios pagalbos reikalingam.

Albinas Dzirvonas Balso vardu atsisveikindamas sakė, kad kun. Sugintas buvo Balso garbės direktorius. Jis daug tūkstančių kilometrų pėsčiomis išvaikštinėjo, kad tik pagelbėtų kitiems.

Kazys Barzdukas kalbėjo L. Fondo vardu, pabrėždamas, kad

kun. Sugintas ir L. Fondui iš savo sutapimo net tūkstantį paukojo.

Algirdas Budreckas šaulių Sąjungos vardu paminėjo, kad kun. Sugintas buvo lietuvių kunigas ir lietuvių ramstis. Jo dėka galėjo išsilaikyti Vasario 16 gimnazija Vokietijoje, Saleziečių Italijoje ir Punksko Lenkijoje. Jis surinko minėtoms gimnazijoms apie ketvirtadalį milijono dolerių. Jis nevengė lietuvių palydėti amžinybėn, eidamas į vienas ir kitas lietuvių kapines. Kun. Sugintas mielai bendradarbiavo su Naujienomis, o Naujienos su kun. Benediktu Sugintu.

Bronius Kvilkys Draugo dienraščio vardu atsisveikinimo žodyje sakė, kad kun. Sugintas mirė, bet jo geri darbai žemėje liks gyvi ilgai laikams.

Algirdas Reivytytis buv. Lietuvos policijos tarnautojų draugijos "Krivulės" vardu paminėjo kun. Suginto darbus, giliai apgalvotus, kad "Krivulė" neteko kapeliono.

Fabijonas Valinskas atsisveikino Marquette parko L. Bendruomenės skrynia vardu, prašydamas tėti Suginto darbus. Adolfas Brinka Vasario 16 gimnazijos vardu pasakė, kad kun. Benediktas Sugintas dėka daug lietuvių ir lietuvių liko lietuvių ir baigė gimnaziją galėjo ir gali siekti aukštojo mokslo. Ir jis pats buvęs šios gimnazijos mokinys.

Algis Regis Lietuvių Šv. Kazimiero kapinių sklypų savininkų vardu apgalvotus kun. Suginto mirtį ir paminėjo, kad sunkioje kovoje su dioclezija iš lietuvių kunigų tik kun. Benediktas Sugintas ir prelatas Mykolas Krupavičius buvo jų pusėje. Baigdamas atsisveikinimo žodį jautriai tarė: "Garbusis kunige, mes ne-leisime, kad Tavo mirusį kūną cementinėje dėžėje su troku ir geležiniu kably su kapinės tampru. Mes Tave palaidosime, kaip dera laidoti gerą krikščionį, pagal lietuvių tradicijas".

Antanas Gulbinskas pasakė, kad kun. Benediktas Sugintas Vasario 16, saleziečių ir Punksko gimnazijoms surinko per \$273,000 ir sudarė 442 šeimoms sutartis atvykimui į Ameriką. Tarp kitko papasakojo, kad jam būnant Tauragės gimnazijoje dvi mergaitės turėjo aplėisti gimnaziją, nes lėšų neturėjo apmokėti už mokslą. Kun. Sugintas dėl pašalinimo iš gimnazijos susijaudino ir paprašė direktoriaus Mačernio mokslapilngius šioms mergaitėms išlaikyti iš jo algos. Ir taip kun. Sugintas dėka abi baigė gimnazijas. Viena buvo sesė, kita mokytoja.

Kun. Benediktas Sugintas karstą gulėjo kunigų skrynia baltose drabužiuose. Karstas buvo apdengtas Lietuvos vėliava. Šauliai, kas kelias minutes keisdami, stovėjo garbės sargyboje. Kai kurie stebėjosi, kad nebuvo sugiedotas Tautos himnas.

Ir taip Čikaga neteko visur spėjusio būti, visiems padėjusio, visus paguodiusio kun. Benedikto Suginto.

Stasys Juškėnas

Paskutinės apeigos kun. Sugintui
Balandžio 24 d. kun. Sugintas galutinai apeleido šį pasaulį ir amžiams išsėis po sunkių, karčių fizinių ir sielovados darbų. Sekmdienį didelė minia nulydėjo velionį į Marquette "Nativity B. V. M. Church" (taip skambą bažnyčios antspaudas ant lietuviškų mišų knygučių, esančių tos bažnyčios suoluose). Klebonas kun. Zakaraskas savo pamokslą, margindamas prasmingais evangelijos išsireiškimais, skyrė velionui ir sklandžiai, nuosirdžiai nušvietė jo energingą ir sėkmingą jėgų praradimą, kaip iš kunigo galima tikėtis, atlikta svarbią tautinį paramos ir šalpos darbą. Pirmadienį ir bažnyčia susirinko nemažesnis jo garbintojų būrys. Pamaldų ir laidotuvių apeigų metu vysk. Brizgys nupasa-

kojo jo Čikagoj gyvenimo piningą elgą — daugiau komercinį asmeninį atsiskaitymą, pabrėždamas jo "rinklavo, ubagavimą ir įkūrų kiekvieno mirusiojo lietuvių lydydimą į kapus". Norėjosi, kaip iš aukšto dvasiško, išgirsti širdį smegiantį pamokslą, nes daugumoj buvo susirinkę vyresniojo amžiaus savo eilės laukiantieji lietuvių. Iš susirinkusiųjų didelio skaičiaus atrodė, kad velionis nebuvo įkūrus ir jo šimtą tūkstančių rinklavo daugiau sustiprino gyvus lietuviškumo centrus, o ne kaip paties vyskupo irgi suabagautais pinigais statomas toli nuo savųjų koplytėlės.

Laidotuvių tvarka rūpinosi vietinis šaulių dalinys, vadovaujamas p. Išganačio. A. Benilius

Susirinkimų ir pranešimų PRANEŠIMAI

— Chicagoj Lietuvių Šv. Kazimiero Draugijos narių susirinkimas įvyks penktadienį, balandžio 28 dieną 8 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai prašomi atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Eugenija Strungys, nut. rašt.

— Brighton Parko Lietuvių Moterų Klubas rengia smagų kauliukų ir žaidimų pobūvi sekmadienį, balandžio 30 d. Hollywood saleje, 2417 W. 43rd St. Bus skanių užkandžių, gėrimų ir daug dovanų. Visi prašomi atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Rengimo Komisija ir Valdyba

A. + A.

JOHN K. PRANCKUS

Ilgametis Roselando apyl. gyventojas

Mirė 1972 m. balandžio mėn. 26 dieną, 5:30 val. vak., sulaukęs 86 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno daugelį metų. Paliko nuliūdę: draugai ir pažįstami. Laidotuvių rūpinasi a. a. Stanley Kernagio šeima. Priklausė Šv. Vardo draugijai. Kūnas pašarvotas Leonard koplyčioje, 10821 So. Michigan Ave. Šeštadienį, balandžio 29 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų laidojamas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. John K. Prancus draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Draugai ir pažįstami. Laidotuvių Direktorai Leonardas Bukauskas ir Sūnūs. Telefonas: CO 4-2228.

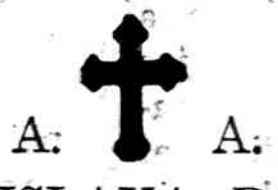

ALEKSANDRA (ALICE) SHUMSKI (Saunorytė)

Gyv. Marquette Parko apylinkėje

Mirė 1972 m. balandžio mėn. 25 dieną, 7:30 val. ryto, sulaukusi 85 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, šiaulių apskrityje. Amerikoje išgyveno 60 metų. Paliko nuliūdę: seserė Alfrida Martens, jos vyras Rene, brolė Sophia Pruninskas ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue. Šeštadienį, balandžio 29 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. Aleksandra Shumski giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Seserė, brolė, giminės. Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-3600.

STANISLAVA BALSIS Pagal tėvus Vainauskaitę

Mirė 1972 m. balandžio mėn. 28 dieną 12:30 val. ryto. Gimusi Lietuvoje, Panevėžio apskr., Uplytės parap., Liaudiškės km. Amerikoje išgyveno 58 metus. Paliko nuliūdę: 2 sūnūs — Leo, marti Ruth; ir Petras, marti Marion; 2 anūkai, sesuo Frances Bugalskis - Paszko, kiti giminės, draugai ir pažįstami. Velionė buvo žmona mirusio Petro Balsio. Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 So. Lituania Avenue.

Šeštadienį, balandžio mėn. 29 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. Stanislava Balsis giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Sūnūs, marčios, anūkai, sesuo ir giminės. Laidotuvių Direktorius Antanas M. Phillips. Tel. 927-3401.

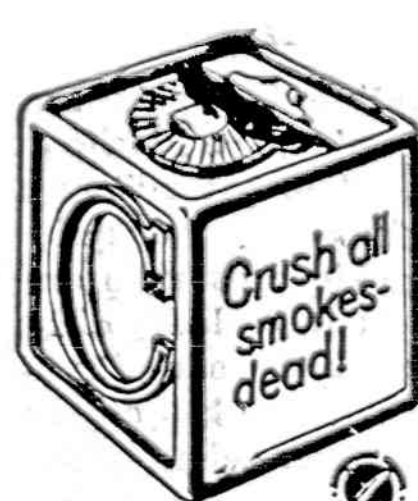
ANGELIJA STANKUS Pagal tėvus Ružela

Gyv. Albuquerque, New Mexico. Anksčiau gyv. Rockford, Ill.

Mirė 1972 m. balandžio mėn. 25 dieną, 1:40 val. ryto. Gimusi Lietuvoje, Rokiškio apskr., 1896 m. spalio mėn. 23 dieną. Paliko nuliūdę: vyras Bruno, dvi dukters — Aldona Jameson, jos vyras Malcolm, gyv. Albuquerque, New Mexico ir Frances Halper, jos vyras Frank, Chicago, Ill., 2 anūkai — Mrs. James A. McClure su šeima, gyv. Oak Park, Ill., ir Jo-Lee Jameson, sesuo Anastasia Taveckis, jos vyras Anthony, gyv. Riverside, Calif., duktė — Mrs. Adolph Kassen ir Mrs. Carl Berens bei jų šeimos Chicagoje, sūnė Anthony Taveckis, Riverside, Calif., du proanūkai ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Kūnas bus pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Šv. Mišioms arba Cancer Fondui. Šeštadienį, balandžio 29 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. Angelija Stankus giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Vyras, dukters, sesuo, giminės. Laidotuvių Direktorius Donaldas Petkus. Tel. GR 6-2345.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJENAS"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antkapio papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-8

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽENAS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagoj
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS-ČIENA
IR NAKTI
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1136-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Every year we fail to educate thousands of potentially successful citizens because they're mentally retarded.

And we're supposed to be so smart.

Do something. A free booklet will tell you how you can help.

Write: The President's Committee on Mental Retardation, Washington, D. C. 20001.
Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.
AD MAT NO. MR-41-57
(A column x 5 1/2 lines)

Pernai, dar anksti rudeni, kada čikagos Opera jau buvo nutarusi, ką ruošti ateinančiam 1972-ųjų metų sezonui, pirmame po atostogų choro susirinkime teko dalyvauti ir Naujieji atstovai. Muzikas Aleksandras Kučūnas pasakė įžanginį žodį, kuriame nušvietė Operos planus. Kalbėdamas jis naudojo užrašus, kuriuos, susirinkimui pasibaigus, Naujieji atstovai prašomas, jis mielai atidavė.

Leiskime kalbėti pačiam Ku-
čūnui:

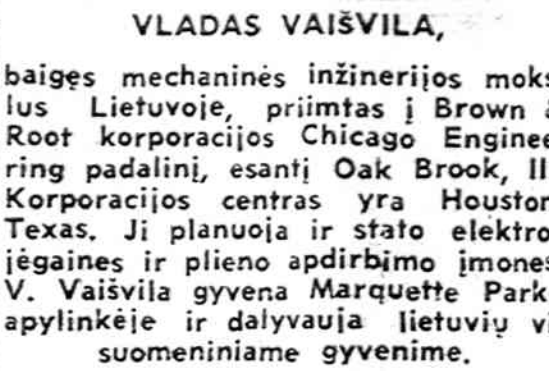
“Mūsų operinės veiklos bė-
gryje turėjome didesnių ir ma-
žesnių projektų, taip pat, aiš-
ku, sėkmingų ir mažiau pavy-
kusių pastatymų. „Cavaleria
Rusticana“, pav., o vėliau ir
„Tosca“ praejo gana blankiai.
Buvusio sezono „Traviata“
taipgi nesudrebino Lithuanian
Plaza — mūsų kritikai rašė,
kad turėčiau tik diriguoti, o

Pasako ateiti į paratari
 Seims, bıznio ir vedybu reikaluose.
 Įėjus norite būti ramūs, sveiki ir
 turtingi, applančiuokite. Sara, aka Maria
 ir bėr bėr bėr bėr bėr bėr bėr bėr bėr bėr
 telefonuokite 296-2380 ar para užiekiti
 9222 NORTH GREENWOOD AVE.
 DES PLAINES.
 kitoj gatvės pusėj nuo Golf Mill
 Shopping Center, Niles.
 Kaiba keliomis kalbomis.

Reserved sections: \$6, \$8.50, \$10.
Tickets on sale at Box Office and all Ticketron Outlets.
For nearest outlet call: 329-1300

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

ose bandysiu pavartoti ir kank
les bei mūsų ragelius, kad ope
rai pridavus dar daugiau lietu
viško kolorito. Kaip visa tai
pasiseks, pamatysim, tačiau
noriu, kad žinotumėt, jog da
roma visa, kad "Jūrātė ir Kas
tytis" būtų pasaulinė lietuviš

Šitaip apie naują operą prieš
darbo pradžią kalbėjo muzikas
Aleksandras Kučiūnas. A. P.

Chicagos pietvakariuose esan

Ārvalsts Argoņe National laboratorijās tyrinētojai paskelbē, kad sunkumai su elektrine ba-
 terija tiek palengvējo, jor jau
 galima tiertinti, kad elektrin-
 zaromi automobili dar po 6
 metu pus pilnai pagaminti
 Tīkēkimēs galēšā nadojanti
 baterijas, kurios bus 10 kartu
 pārogesnēs už dabartines švi-
 no ir rūgštes baterijas", už-
 tikrino laboratorijos baterāju
 orojektoto viršininkas Cairns.
 Automobiliu nuo vieno iki ki-
 o pakrovimo galēšā važiuoti
 200 mylių po 35, iki 40 mylių
 per valandą greičiu. Tokie au-
 tomobiliai tikisā miestui ir
 užmieščiui.

— *Rašyt. Liudas Dovydėnas*
Scranton, Pa., buvo išvykęs į
San Francisco, Calif. Ten taip
pat lankė savo gimines ir pa-
vijastamus Bronė Liniauskienė
iš Australijos ir Ramunė Paže-
nėnaitė — Reily iš Havaju.

onto, Ont. Canada, išrinkta
stove į Jaunimo Kongresą.
i yra baigianti aukštesniąją
mokyklą, planuoja studijuoti

ai ir "Varpo" chorui, baigusi
Maironio lituanistinę mokyklą
ir lituanistikos seminarus, mo-

— *Chicagos Istorikų drau-*
ijos būtinėje prie North Ave. ir
Clark St. vyksta istorinė prezi-

auguracijoms bei išskilmėms
tiknių paroda pradedant Mary
odd Lincoln.

1,000 dol. National Merit stipendijā.

518 W. 71st St. sutiko savo
ute tvarkyti Vytauto Didžio-
jo šaulių kuopos steigiamą
pugyną, kurio atidarymas

aulių baliuje birželio 3 d. Vy
ių salėje. J. K.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN

TUSCON, ARIZONA
SAVININKAS PARDUODA
MŪRINIŲ NAMŲ
su 3 miegamais ir 2 voniom. Kiemas.
Arti mokyklų, transportacijos ir

MICHIANA SHORES, MICHIGAN
FOR SALE BY OWNER

carpeting. 700 sq. ft. patio. Beautiful landscaping — large lot, 4 bedrooms — extra large family room. 300 ft. from the lake.
Call Mon. thru Thurs. between
9:00 A. M. and 4:00 P. M.
KE 6-6500

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

FARMA SU PASTATAIS
\$10.700

HUTCHINSON REAL ESTATE
FLOODWOOD, MINN. 55736
Tel (218) 476-2494

CICERO APYLINKĖJ
IŠNUOMOJAMAS

tas vanduo. Antrame aukšte. Galima
užimti dabar. Suaugusiems be vaikų.
Skambinti
656-5443.

Gage Parko avblynkėje.
Tel. 434-1585.

FURNITURE AND FIXTURES

PARDUODAMI
IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
0% iki 50% nuolaida. Galima pirkti
palimomis ir išsimokėtinai. Aptarnauja
lietuvių

6200 So. WESTERN AVE.

◆ Dailininko Eugenijaus Bud-

Dailininkas su žmona iau vra

Parodos lankymas savaitės

vakaro. (Pr).

55 So. Kedzie Ave. — PRospect

PARDAVIMUI
10 metų statytas 2 butų mūras
jas garažas. Marquette Parke.

T E R R A
 genybės, Laikrodžiai, Dovanos
 visoms progoms.

Telef. 434-4660

LABAI GERAS 10 butų
automobilių mūro garažas.
Parke. — Tik \$88.000.

INSURANCE
NAUJAS ADRESAS
IMAITIS REALTY
W. 63 St. (prie Sacramento)
Tel. 426.7979

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE

ni pilietybės pareiskimai i
kitoki blankai.

Apskaiciavimai nemokomi
Turiu leidimus dirbti m.
užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL

ir kitus kraštus
MEDZINSKAS, 4065 Archer
Box III, 60632, Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
MODZIAI IR BRANGENYBES

46 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

HOMER INSURANCE

Call: Frank Zapolis

LAURA ITIS
INCOME TAX
45 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775

TYK "NAUJENAS" -
3518-24 W. 63rd Street, Chi